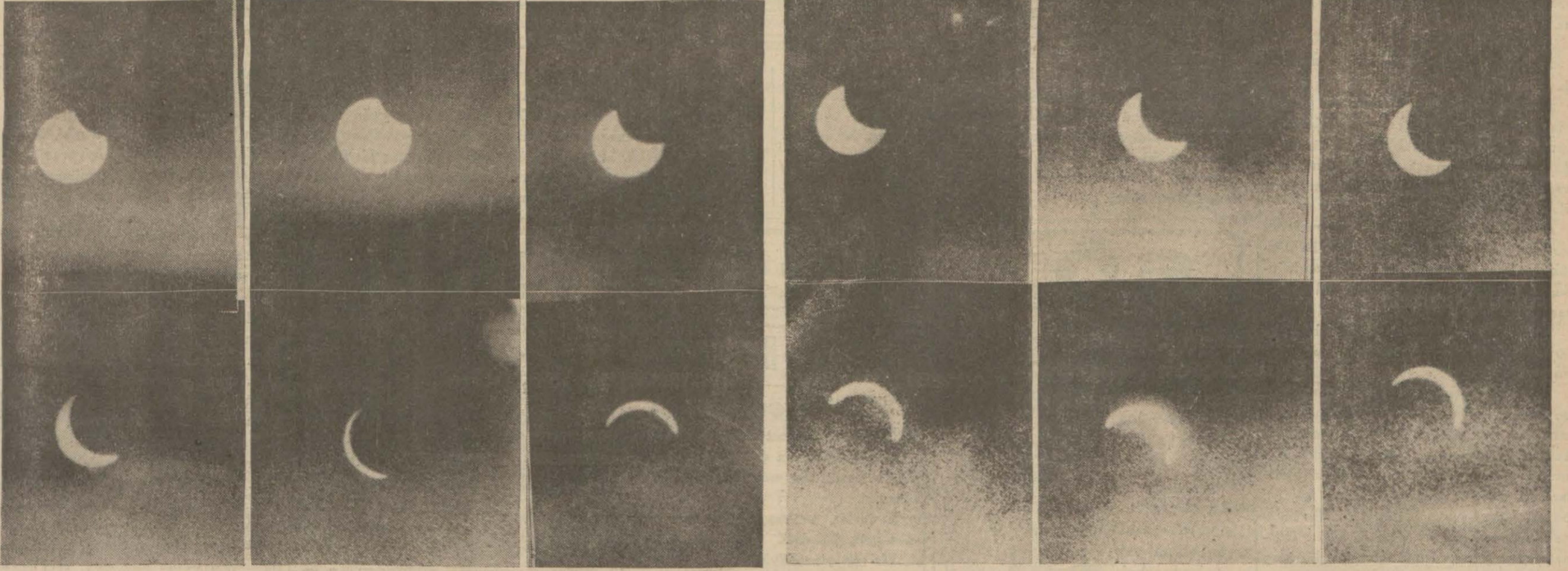

Güneş bu sabah 4 ü 59 geçe tutuldu

Küsufu İstanbul, İzmir, Bursa ve Sovyet Rusyada seyreden "Son Posta", muharrirlerinin intibaları

«Son Posta» fotoğrafçılarının bu sabah Beyazıt kulesinden küsufun safhalarını göstermek üzere aldıkları resimler (resimleri yukarıdan başlamak şartıyla soldan sağa doğru takip etmek lazımdır.)

Hava güneş doğarken kapalı idi, sonra açıldı, âlimler hayli üzüldüler

Küsuf İstanbulda ve bütün memlekette büyük bir alâka doğurdu, horozlar ortalık kararıp ta tekrar aydınlanınca öterek bu ikinci sabahı selâmladılar

Bu sabah küsuf esnasında Beyazıt kulesinden İstanbul limanının görünüşü

Güneş bu sabah doğduktan biraz sonra tam olarak tutulmuştur. Bu hâdiseye her yirmi beş yılda bir defa vuku bulduğu için bütün ilim dünyası seferber olmuş, hâdiseyi tetkik ve takip etmiştir.

Küsuf memleketimizde İzmir civarından başlayarak Bursadan geçmiş ve İneboluda nihayet bulan hattın güzergâhına raslıyan yerlerde külli, diğer mntakalarda cüz'î olmuştur.

Bütün dünyada büyük bir alâka ile karşılanan bu hâdiseye karşısında «Son Posta» da bittabi lâkayt kalmamış, rasathane heyetimizin gittiği Uludağa sureti mahsusada bir arkadaşını göndermekle beraber diğer şehirlerdeki muhabirlerine de küsuf hakkında yıldırım telgrafı ile malûmat vermeleri için talimat yollamıştır. Arkadaşlarımızın çektikleri telgrafları aşağıda okuyacaksınız.

İstanbulda

Ömrümüzde bu semavî hâdiseyi bir daha ya görebilecek, veya göremiyeccektik.

Hem böyle nadir bir hâdiseyi hafızada (Devamı 10 uncu sayfada)

Başka yerlerde

İnebolu 19 (Hususî muhabirimizden saat 7,50 de) — Burada güneş tutulması tam saat beşi 15 dakika geçe başladı. Ortalık yavaş yavaş kararıyor. (Devamı 10 uncu sayfada)

Zecrî tedbirler İngiltere ilgaya karar verdiğini ilân etti

Avam Kamarasında meb'uslar Edene "Utan!", diye bağırıldılar

***
Muhalefet reisi "Napolyon'un Moskova ric'ati bu ric'atin yanında hiç kahr!" dedi.

Londra 18 (Hususî) — Avam kamarası bugün en gürültülü ve en sinirli günlerinden birini yaşadı. Evvelâ dış bakanı Mister Eden muhalefet grupları tarafından sık sık kesilen, ve «yazık!», «ayıp!», «utan!» nidaları ile karşılanan, sonra da muhalefet liderleri tarafından en şiddetli mukabeleyi gören nutkunu söyledi.

Mister Eden tarafından söylenen nutkun hülâsası şudur:

«İngiltere, İtalyaya karşı tatbik olunan zecrî tedbirleri kaldırmağa taraftardır. Çünkü bu tedbirler muvaffak olamadı. İtalyanın askerî teşebbüsü muvaffakiyetle neticelendi, İtalyanın bu muvaffakiyetini hiçe indirmek için, askerî hareketlere girişmekten başka çare yoktur. Fakat ortada bu gibi harekâta girişmek istiyen hiç bir devlet görülüyor. O halde zecrî tedbir - (Devamı 5 inci sayfada)

Maxim Gorki Dün öldü

Moskova 18 (Hususî) — Bir müddettenberi hasta olan büyük Rus edibi Maxsim Gorki bugün ölmüştür. Gorki, bütün hayatını ihtilâlcilik olarak geçirdi. Rusya'da ihtilâl kopup Bolşeviklik'in teessüs ettiği zaman bolşevikliğe muhalefet ederek aleyhinde neşriyatta bulunmuş ve memleketten 15 yıl uzakta kalmıştı. Bu müddet zarfında iki rejime temessül eden Gorki bilâhare memleketine dönmüş ve Rusyanın en büyük muharriri olarak mevki almıştı. Şairin doğduğu Nişni Novogord'a Maxim Gorki namı verilmiş bulunuyor.

Partinin mühim kararları

Valiler buldukları yerin Parti Başkanlığına memur edildiler

Dahiliye Vekiline Partinin Genel Sekreterlik vazifesi verildi.

İsmet İnönü ile vekillerin Ankaraya avdetlerinden bir intiba: Tayyarenin hareketinden sonra

Başvekil ile Vekiller Ankaraya döndüler

Kabine ve Parti idare heyeti toplandı

Ankara 18 (A.A.) — «Beyanname»: Cumhuriyet Halk Partisinin memleketin siyasi ve içtimai hayatında güttüğü yüksek maksatların tahakkukunu kolaylaştırmak ve Partinin inkişafını arttırmak ve hızlandırmak için bundan sonra parti faaliyeti ile hükümet idaresi arasında daha sıkı bir yakınlık ve daha ameli bir beraberlik temin edilmesine genbaşkurca karar verilmiştir.

Bu maksatla:

1 — Dahiliye Vekili genyönetim kurul üyeliğine alınmış ve kendisine Partinin genel sekreterlik vazifesi verilmiştir.

2 — Bütün vilâyetlerde vilâyet parti başkanlığına vilâyetin valisi memur kılınmıştır.

3 — Umumi müfettişler, mntakaları dahilinde bütün devlet işlerinin olduğu gibi parti faaliyet ve teşkilâtının da yüksek müzakip ve müfettişidirler.

4 — Vilâyetlerde ilyönetim kurulca intihap edilmiş bulunan başkanlar üye durumunu almış ve mensup veya mahallince mntahap meb'us başkanların başkanlık vazifeleri hitam bulmuştur.

(Devamı 10 uncu sayfanızda)

Hergün

Güneş tutulması

Dünya telâkkisi

Güneş tutulmasının
Tarihteki tesirleri

Bu sabah erken kalkanlar, doğu ufukunda güneşin tutulduğunu gördüler. İstanbul bu manzarayı kısmen görebildi. Fakat Bursada, Ineboluda, Karadeniz sahillerinde âdeta karanlık oldu. Dünyanın her tarafından gelen ilim heyetleri bu semavi hâdiseyi tesbit ettiler, fotoğraflarını aldılar.

Bugün bize artık basit görünen, bizde hiç bir heyecan, hiç bir korku uyandırmayan bu hâdiseye binlerce yıl insanlara dehşet vermiş, onları korkudan yerlere kapatmıştı.

★

Eskiden insanlar dünyayı düz sanırlardı.

Eski Hintliler dünyayı nihaysiz bir denizde dolaşan büyük bir kaplumbağanın sırtında bulunan dört büyük fil üzerinde durur farzederdiler. Zelzele, bu hayvanlardan birinin kumildamasından hâsıl olur sanırlardı.

Deniz kenarında bulunan bazı yerlerde insanlar dünyayı dümdüz farzeder, bu düzlük üzerinde yükselmiş bir dağ bulunduğunu, her taraftan denizle kaplı olduğunu zannederdiler.

Bize bile dünyanın bir öküzün boynuzları üzerinde durduğu efsanesini anlatmışlar mı idi?

Arzın ve kâinatın teşekkülü hakkında bu derece iptidai bir telâkkiye sahip olan insanların bir gün güpegündüz karanlıkta kalınca korkmalarını tabii görmek lâzımdır. Güneş ve ayın tutulması, sihribazların bir büyüsi eseri farzedilir ve büyüü bozmak için havaya silâh atılırdı. Bu an'ane bilhassa Çinde hâlâ tatbik edilir. Güneş veya ay tutuldu mu bütün Çin bir harp meydanı halini alır.

★

Güneş tutulmasının tarihte de mühim roller oynadığı görülmüştür. Meşhur Eski Yunan tarihçisi Herodot'un anlattığına göre milâttan 585 yıl önce Med'lerle Lidyalılar müthiş ve kanlı bir harbe tutuştuğları sırada güneş tutulmuştu. İki taraf orduları da bunu Allahın bir ihtar şekline telâkki ederek öyle korkmuşlar ki, derhal sulh yapmaya razı olmuşlar.

Yine eski tarihlere nazaran Med'ler Larissa şehrini güneşin tutulması yüzünden kaybetmişlerdir. Şehir düşman tarafından muhasara edilmiş bulunuyordu. Fakat içeridekiler kahramanca müdafaa ediyorlardı. Bîrdenbire güneş karardı. Halk öyle korktu ki, kale duvarlarından atılarak kaçtı ve düşman mukavemet görmeden şehri zaptetti.

Kristof Kolomp Amerika sahillerine yaptığı seyahatlerinden birinde erzaksız kalmış, ve Jamaika adalarına düşmüştü. Yerlilerden erzak ve yardım istemiş, fakat reddedilmişti. Fakat heyet ilmüne vâkıf olduğu için ertesi akşam ayın tutulacağını biliyordu. Bunu yerlilere de söyledi. Ertesi akşam onun dediği gibi ay tutulunca yerliler Kolombun kehanetine hükmettiler ve ona bir peygamber muamelesi yaptılar.

★

Bugün artık güneş tutulması bizim için senelerce evvelden bilinen basit bir hesap işi olmuştur.

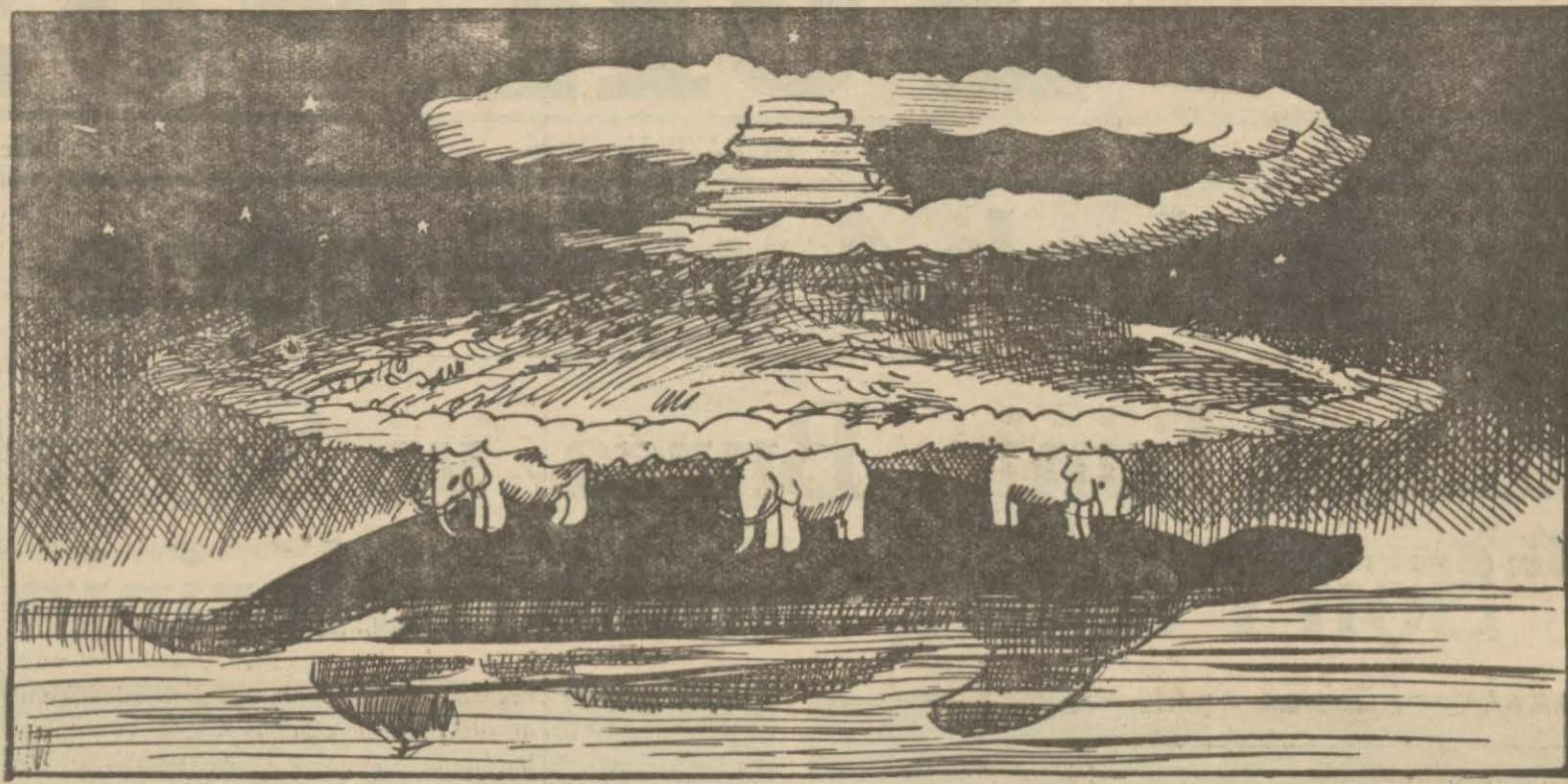
Kâinatın bizim için de hâlâ meçhul kalan esrarengiz safhaları vardır. Fakat artık gözlemlerimiz üzerinde bulunduğumuz arzdan daha iyi biliyor, bütün seyyarelerin seyirlerini, hareketlerini takip ediyor, ve semadaki hâdiseleri yer yüzündeki hâdiselerden daha isabetle görüp tahmin edebiliyoruz.

Moskovada Lenin müzesi

Ruslar, Moskovada Kızıl meydana bakan bir yerde bir Lenin müzesi açmışlardır.

Müze 21 daireden mürekkeptir. Dairelerin birinin duvar ve tavanları kızıla kadife ile kaplıdır. Bu daireye Lenin mabedi ismi verilmiştir, inkılâpın yüzünün maskesi cam hafza içinde teşhir edilmektedir. Diğer odalarda komünist liderinin hayatına ait eşyalar ve hâtralar tarih sırasile dizilmiştir. Eserleri, mektupları, resimleri, eşyaları büyük bir intizamla yerleştirilmiştir. Sondan bir evvelki oda Leninin plâğa alınan sesi işitildiği gibi son odada da, hayatına ait filmler gösterilmektedir.

Resimli Makale

Çoğumuz güneş tutulma hâdisesinin aylarca evvelden bilerek ona göre hazırlanmış, dağlara rasat dürbünleri çıkararak tetkikat için heyetler gittiğini okuduğumuz zaman hiç hayret etmemişizdir. Çünkü bugün bunun artık bir hesap ve bir fen işi olduğunu biliriz. Çünkü güneşin, ayın ve arzın hareketini ve seyirini bildikten sonra bunu tahminde güçlük olmadığına vâkıfız.

Fakat eski insanlar arz, gök ve kâinat hakkında bu bilgi-lerden mahrum idiler. Onlar arzı kâinatın merkezi zanneder, ve dünyanın öküz boynuzları, yahut kaplumbağa üzerinde durduğuna inanırlardı. Onlar için güneşin tutulması mühim bir hâdiseye idi. İzahı mümkün olmayan korkunç bir âfetti. Bilgi ile cehalet arasındaki farkı, bu misal kadar vücut ile izah edecek bir vak'a gösterilemez.

SÖZ ARASINDA

İngiliz polisleri
Şişmanladıkları için
Perhize konuyorlar

Londra polis müdürü ye ti nin doktoru Mösyö Wolster şu emri tebliğ etmiştir:

«Polislerimize, suiistimal yapmasınlar, aç kalmasınlar diye çok iyi bakıyoruz, onlar da boğazlarına fazla düşkün olacaklar ki, hepsi haddinden fazla tegaddi edilmişlerdir. Vazifeleri çok yorucu olmadığından atikliklerini kaybetmemeleri lâzımdır. Binaenaleyh hepsi de perhize gireceklerdir.

- 1 — Kahvaltılar mülğadır.
- 2 — Öğleleri bir tabak et, çok sebze, ve meyva.
- 3 — İkinci kahvaltılar mülğadır.
- 4 — Akşam yemekleri bir çay ve biraz francelâ.

Servet getiren kazma

Almanya'da bir amele petrol kuyularında bir burgu takmak için toprağı kazarken, kazması sert bir cisme çarpmış, biraz oralarını eşeleyince meydana ufak bir kasa çıkmış, amele sevinç dolu gözlerle kasayı kırınca, içinde renklerini biraz kaybetmiş tam 15 bin altın mark bulmuş.

Harbiumumide Ren sahalarında toprağı gömülen bu altınlar devlet kuşu gibi adamcağızın başına konunca, zavallı bir müddet şaşırmış, fakat sonra aklını başına toplayarak paraları yüklediği gibi götürüp karısına teslim etmiş.

Harry Bauer evlendi

Meşhur sinema artisti Harry Bauer Tali' Beyin kızı Radife isiminde bir artistle evlenmiştir. Bayan Radife Tali yeni sahne hayatına atılmıştır. Harry Bauer ile hayli yaş farkları vardır. Kimin nesi olduğu hakkında kâfi izahat gelmemişse de Suriyeli veya Mısırlı olduğu tahmin edilebilir.

Harry Bauer izdivactan fevkalâde

HERGÜN BİR FIKRA

Söz veremezmiş!

Üstadımız Ahmet Rasim merhum vaktile «İkdam»da çalışırken, kendisine bir serresi muharrir taslağı musallat olmuştu.

İkide bir, matbaaya gelir, kendisinden para dilerdi.

Bir gün yine böyle gelmiş, sızlanıyordu.

Onun bu müracaatlarından artık usanç getiren üstad, cebinden bir yarım İngiliz altını çıkarıp uzatarak:

— All dedi. Fakat bir daha da senin yüzünü görmeyim!

Herif, sırtarak, cevap verdi:

— Bu hususta hiç bir taahhüt altına giremem!

— Neden?

— Çünkü bendeniz de akşamları İstasyon birahanesinde demlenirim!

Fransada grev ve koyunlarla domatesler

Sago şirketine mensup vapurlardan biri, Şimali Afrikadaki Kazablankadan üç bin koyun ile 300.000 kilo domates yükleyerek Fransadaki Duncerk limanına gelmiş, ameleler grev ilân ettikleri için gemiyi boşaltmamışlar, bunun üzerine vapur oradan hareket ederek şimalde Havre gitmiş, fakat Havre gidinceye kadar grev oryada sirayet etmiş ve tekrar avdet ederek Duncerk'e dönmeğe mecbur olmuş, yolda domatesler çürümüş, limana gelince grev gene bitmemiş. Fakat koyunların yemi bitmiş, domatesler de çürüdüğü için hayvanlar onları yemiş, aralarına hastalık girmiş ve zavallılar kurtarıncıya kadar da dört bin tane kurban vermişler, sağ taraf gazetelerinden biri, Bluma şu suali sormaktadır:

«İş başına gelir gelmez dört bin koyunun canına kıydıktan sonra insanlara neler yapmıyacaksınız?»

memnundur ve kendisini tebrik edenlere, hayatının en mes'ut zamanında yaşadığını söylemiştir.

Vücudündeki
Elektrikle ampulleri
Yakan adam

Bütün Peşte matbuatı Janos Bereng isminde gayet garip bir insandan bahsetmektedirler. Bu adam vücudundan o kadar fazla elektrik çıkarıyormuş ki, göğsüne konan bir ampulü yakıyormuş ve kendi elektriği sayesinde karanlıkta kitap okuyabiliyormuş.

Doktorlar elektrikli adamın üzerinde yaptıkları tetkiklerden sonra, böyle bir vak'a'ya ilk defa rasgeldiklerini bildirmişler ve işin esrarını çözmek için fizikçilerin de yardımını istemişlerdir.

***

Kralların en âlimi

Dünyadaki kralların en âlimi Belçika kralı üçüncü Leopold'dur. Bilhassa içtimai ve iktisadi meseleler üzerinde derin vukuf sahibi olduğunu daha veliht ve âyân azası iken mecliste isbat etmişti.

Üçüncü Leopold kral olduktan sonra da, tettebbüü terketmemiştir. Müşavere için huzuruna çağırıldığı üniversine profesörleri bir kaç kere gafil avlandıkları için, şimdi huzura çalışıp hazırlandıktan sonra giriyorlar, ve buharanı izale etmenin çarelerini arıyorlar.

***

Midillilerin en yaşlısı

Beygirler 20 yaşına gelince ihtiyar sayılırlar, midilliler ise daha kısa ömre maliktirler. Bunların en ihtiyarı Yeni Zelânda Paparata şehridir ve 45 yaşındadır. Sahibinin çocuklarını her gün mektebe getirip götürmektedir. Paparata halkı bu dünyada emsali olmayan hayvanı sahibinin eziyetlerinden kurtarmak için aralarında para toplayarak belediye namına satın almağa karar vermişlerdir.

İSTER İNAN İSTER İNANMA!

Geçen gün gene bu sütunda Mahmutpaşada Kürkçü hanında etrafa mikrop, hastalık, ve pis bir koku neşreden açık bir lâğundan bahsetmiştim.

O gündenbergi o semte gitmemiştim.

Dün o handa çalışan işçilerden biri geldi. Lâğımın hâlâ açık olduğunu, ve sıcaklar bastıkça taaffünün arttığını, o semtin o'urulmaz bir hal aldığı söyledi.

Şaşıktık.

Şehrin ortasında bir lâğım pathyor. Bunu belediye ve kaymakamlığa haber veriyorlar. Biz gazete ile ilân ediyoruz. Böyle olduğu halde bir buçuk aydanberi bu lâğımı kapatmağa teşebbüs eden bulunmuyor.

O halde bu şehirde belediyenin halkın sıhhati ile alakadar olduğuna, artık

İSTER İNAN İSTER İNANMA!

Sözün Kıyası

Güneş tutulmasına dair

Ermel Talu

Bu sabah memleketin hemen her tarafında, yüzlerce ve belki de binlerce meraklı, ellerinde islenmiş cam parçaları olduğu halde, sabah karanlığı tatlı uykularını feda ederek, güneşin nasıl tutulduğunu seyrettiler.

Kimi gördü.. Kimi göremedi. Her halde ne görenleri tebrik eder, ne de görmiyenlere acırım. Böyle feleki bir hâdiseye, ancak o ilmin mütehassıslarını alâkadar eder. Yoksa güneş tutulmuş, tutulmamış, bize ne? Bu yüzden, ne hayat ucuzlayacak, ne iktisadi buhran ortadan kalkacak, ne de dünyanın siyasi vaziyeti değişecek.

Güneşin tutulması, eski çağlarda, pek cahil kafaların üzerinde tesir yapar, insanlar bundan tefe'ül ve teşe'üm ederlermiş.

Şimdi de bu aynı hâdiseye pek âlim kâfaları işgal ediyor. Benim gibi, ikisi ortası olanlar da aldırmaıyıp geçiyoruz.

Yalnız, bu sabah, bu münasebetle, ya tağımın içinde, günümün ilk kahvesini içerek, şu: «Tutulmak, tutmak ve tutunmak» masterlarının dilimizdeki sayısız mefhumlarını bir, bir zihnimden geçirerek hayret ettim.

Ne de çokmuş! Ne de çokmuş!

Münasebetsiz bir şeye tutulmak, komunun kızına tutulmak, kaçarken tutulmak, oyuna tutulmak, zatürreeye tutulmak, güneş tutulmak, bir insanın kolu tutulmak, dili tutulmak..

Kafa tutmak, kuş tutmak, ipek böceği tutmak, yapışmak manasına: tutmak, lâkırdı ve renk gibi şeylerde, uymak manasına: biribirini tutmak, himaye manasına: tutmak, para tutmak, sözünü tutmak, dilini tutmak, gözü tutmak, zarı tutmak, oruç tutmak, sır tutmak.. Sonra, kendi kendini tutunmak, birine tutunmak, eski zamanda yağmak, rastuk tutunmak.. Ve bundan başkala: Tutumlu olmak, tutarağı tutmak, bir şeyi diline dolayıp ta onu tutturmak, bir kimsenin tutar eli, görür gözü olmak, bahişi tutuşmak, ve daha da kim bilir ne kadar vardır ki, birden hatırlıyamadım.

Eski zamanın tıp âlimleri, güneş tutulması kabilinden hâdiselerin dimağ üzerinde de tesirlerinden bahsedeler.

Bu sabahki küfür, bakınız benim dimağımı ne kadar işletti!

E. Talu

Biliyor Musunuz ?

1 — Dilsizlerin lisanında yumruk hangi hafı bildirir?

2 — Spartacus kimdir?

3 — Tennis oyununu kim icat etmiştir?

4 — Thétis nedir?

5 — Posta pulunu ilk defa kim çıkarırdı ve ikinci defa nerede görüldü?

(Cevapları yarın)

★

(Dünkü Suallerin Cevapları)

1 — Saadâbad âlemlerini ve Lâle devrini canlandıran Şâir Nedim, Mahmutpaşada kadılık etmiş, Nevşehirli İbrahim paşanın da kütüphane memurluğunu yapmıştır.

2 — İrana yüriyerek giden, büyük bir katliâm yapan ve bütün İran eserlerini yakan Arap kumandanı Haccacı Zalim'dir.

3 — Türkiyede 43 tane gündelik gazete, 200 mecmua çıkar.

4 — Dünyanın en büyük dağı Asya'da, bulunan Himalaya dağıdır. En yüksek tepesi de 8845 metredir.

5 — Çekoslovakya Orta Avrupada Almanya, Avusturya, Macaristan, Romanya ve Lehistan arasına sıkışmıştır.

Fransada halkın yıkılmasını istediği heykeller

Fransada bir san'at cemiyeti, Parisin en kötü âbidelerinin resimlerinden mürekkep bir sergi açmış ve içeri girilenlere birer rey pusulası vererek ilk evvel yıkılması münasip olan beş heykelin isimlerini sormuştur. Halk şu heykellerin yıkılmasını istemiştir:

1 — Gambeta (1060 reyle)

2 — Klemansa (347 reyle)

3 — Sent Genevieve (326 reyle)

4 — Musset'in gecelerini temsil eden heykel (299 reyle)

5 — Waldeck - Rousseau (292 reyle)

Te)

TELGRAF HABERLERİ

Montröde Akdeniz misaki meselesi de görüşülecek Zecrî tedbirler kaldırıldıktan sonra İtalya murahhasları da Boğazlar Konferansına iştirak edecek

Londra, (Deyli Telgraf'ın diplomat muhabiri yazıyor) — Vaziyet, Montrö konferansının ehemmiyetini arttırmaktadır. Türkiyenin Boğazları yeniden tahkim etmesini tasvip için toplanacak olan bu konferans, İtalyanın Avrupa camiasına avdetine başlangıç teşkil edecektir. Montrö konferansı dört gün devam ettikten sonra celselerini talik edecek ve aza, Milletler Cemiyeti konseyi ile Asamble içtimasında hazır bulunacaklardır.

Montrö konferansı Temmuzun ikinci haftasında tekrar başladığı zaman zecrî tedbirler kalkmış olacağı için İtalyan murahhaslarının da konferansa iştirakleri beklenmektedir. İtalya Lozan muahedesine vaziyül-ümza devletlerden olduğu için Montrö konferansının vereceği kararı tasdik et-

mesi lâzım gelmektedir. Bundan başka Türkiyenin, on iki adaya yakın olan müteaddit adaları tahkim etmek istemesi İtalyayı alâkadar etmektedir.

Montrö konferansı bu mühim işi başarmakla meşgul olduğundan başka daha mühim işlerle de meşgul olacaktır. Çünkü Akdenizin küçük devletleri bir Akdeniz Lokarnosunun müzakere edilmesine taraftardır.

Zecrî tedbirler kalkınca

Londra, 18 (A.A.) — Morning post gazetesinin Romadan öğrendiğine göre İtalyan hükümeti zecrî tedbirlerin kaldırılması ile iktifa ederek kendisi de mukabele bilmisil olmak üzere koyduğu zecrî tedbirleri kaldıracaktır. Bu demektir ki İtalya Boğazlar konferansına ve Lokarno devletlerinin ilerde yapacakları müzakerelere iştirak edecek ve nihayet Akdeniz-

de bir deniz anlaşmasının imzasını görecektir.

Bulgar heyeti

Sofya 18 — Bulgaristanın Montrö konferansındaki delegeler heyeti dış bakanlık genel sekreteri orta elçi M. Nikolaefin başkanlığında Bulgaristanın Milletler Cemiyetindeki daimi delegesi orta elçi M. Momcilof ile dış bakanlığı siyasal işler şubesi direktörü M. Nekofdan mürekkep olacaktır.

Atina 18 (Hususî) — Boğazlar konferansına iştirak edecek olan Yunan heyeti azası başvekil Metaksasın riyasetinde toplanmış, Montröde takip edilecek hattı hareketin esasları tesbit edilmiştir. Toplantıda dış işler bakanı umum direktörü ile deniz erkânı harbiye reisi amiral İkonomu, Yunanistanın Ankara ataşenavali bulunmuştur. Heyet bu akşam hareket etmiştir.

Yunan murahhasları, konferansta Türk tezini hararetle müdafaa edecekler.

Filistindeki kıyamcılara gizlice para gönderiliyor

Memleketin her tarafında yeni hâdiseler olmuş, polisle kıyamcılar çarpışmışlardır

Londra, 18 (Hususî) — Bugün Avam Kamarasında, Filistinde vuku bulan hâdiseler mevzuu bahsedilmiş, müstemlekât müsteşarı verdiği cevapta Filistinde kıyam edenlere hariçten para geldiğinin tahakkuk ettiğini, fakat bunun nereden geldiğinin henüz anlaşılmadığını söylemiştir.

Yeni karışıklıklar

Kudüs, 18 (A.A.) — 1929 karışıklıkları ile alâkadar olarak idam edilen üç Arap şefinin bu idamlarının yıldönümü olan dün bütün memleket dahilinde vaziyet gayet gergin devam etmiş ve bir çok hâdiseler çıkmıştır.

Yafa civarında otomobilli bir polis müfrezesi Arapların hücumuna maruz kalmış ve vukua gelen çarpışmada bir

Arap ölmüştür. Müteaddit Yahudi müesseselerine kurşunlar atılmıştır.

Şeron ovasında bomba ile demiryollarını tahrip için bazı teşebbüslerde bulunulmuştur.

Arap heyeti Londrada

Londra, 18 (A.A.) — Başlarında Cemal Efendi Hüseyini bulunan Filistinli bir Arap heyeti, İngiliz milleti müvacehesinde Arap davasını müdafaa için Londraya gelmiştir.

Cemal Efendi, Filistin Arap partisinin başkanıdır.

Belediye dairesine bomba

Londra 18 (A.A.) — Haber verildiğine göre, Hayfa belediye dairesine bombalar atılmış ve bina ciddi surette hasara uğramıştır.

Fransada malî ve siyasî tedbirler

“Ateşhaç,” ve sair birliklerin feshedilmesine karar verildi

Paris 18 (A.A.) — Kabinenin bu sabahki toplantısında nazırlar, bütün birliklerin feshine karar vermişlerdir.

Bunlar arasında «ateşhaç», «vatansızlar gençlikleri» ve «fransistler» de vardır.

Paris 18 (A.A.) — Bu sabahki kabine toplantısında M. Vincent Auriol, ekonomi ve finans meseleleri hakkında yakında mecliste söyleyeceği nutkun ana hatlarına dair izahat vermiştir.

Nazırlar parlamentoya iki proje tevdiine karar vermişlerdir. Bunlardan birisi frank kıymetinin müdafasına, diğeri de «Fransa bankasının yeniden tenkisi» ne mütealliktir.

40 saatlik hafta

Paris 18 — Senato 40 saatlik hafta meselesini de tasvip etmiştir

Habsburgların avdeti meselesi

İtalya itiraz etmiyor, Almanya'da tehlikelerden bahsediliyor

Viyana, 18 (A.A.) — Yarı resmî Reichspost diyor ki:

Siyasî mahafil, İtalyanın Habsburg hanedanının tekrar saltanat makamına gelmesini tamamiyle dahilî bir mesele olduğu suretindeki Avusturya noktâ nazarını kabul etmiş olduğunu beyan etmekte ve «Çünkü hiç bir muahedemenin Avusturyayı kendi hükümetinin şeklini intihap etmekten menetmemekte olduğu ilâve eylemektedirler.

Berlin, 18 (A.A.) — Correspondance Politique Et Diplomatique, Habsburgların tekrar Avusturya tahtına gelmeleri aleyhinde mütalealar serdetmekte ve bunun tabii bir değişiklikten pek başka bir şey, tehlikeli bir tecrübe olacağını ve merkezî Avrupada ciddi bir sarsıntı tevhit edeceğini yazmaktadır.

İzmirde şüpheli bir ölüm

Maruf bir fabrika sahibinin cesedi mezardan çıkarıldı

İzmir 18 (Hususî muhabirimizden) — Zenit mobil fabrikası sahibi ve İzmirin maruf zenginlerinden Ahmet dün ölmüş, ve doktor kalb sektesi raporu vererek defnine ruhsat vermişti.

Ahmedin ölümü dedikoduları mucip olmuş ve kardeşleri adliye müracaat ederek Ahmedin ölümünü şüpheli gördüklerini, ölmeden bir gün evvel içtiği çay ile zehirlenmiş olabileceğini söylemişlerdir. Bu şikâyeti nazarı itibara alan müddeiumumilik cesedi mezardan çıkartmış ve otopsi yapılmıştır.

Yunanistanda partiler birleşiyor

Atina, 18 (Hususî) — Anti Venizelist birleşmesi etrafındaki teşebbüsler şimdiki kadar müsbet bir netice vermemiştir. Terakkiperverlerin Liberal partisi ile birleşeceği hakkında verilen haberleri parti lideri Kafandaris tekzip etmiştir.

Yunan Başvekilî Selânikte

Atina, 18 (Hususî) — Başbakan General Metaksas kralı karşılamak üzere Selânikte hareket etmiştir. Başbakan Cumar-tesi günü kralın refakatinde yapılacak senliklere iştirak için Kalkışa gidecektir.

Başvekil, hareketinden evvel, doktor Şaht ile yapılacak müzakerelerin memnuniyetbahş neticeler verdiğini söylemiştir.

Mısır Milliyetperveri Saad Zağlülün kemikleri

Kahire, 18 (Hususî) — Mısır milliyetperverliğinin lideri merhum Saad Zağlülün kemikleri yarın, şimdiki mezarından kaldırılarak kendisi için inşa olunan muhteşem millî maqama götürülecektir. Bu münasebetle büyük bir merasim yapılacak ve Nahhas Paşa bir nutuk söyleyecektir. Bu millî makam Saad Zağlül için sureti mahsusada yapılmıştır.

Almanya'da harpte iş görecek amele yetiştirilecek

Berlin 18 (A.A.) — «La Correspondance diplomatique du parti nazi» harp esnasında işe yanyacak amelenin şimdiden yetiştirilmesi lüzumundan bahsetmiştir.

Yarı resmî olan bu gazete, 1914-1918 de «Almanyanın askerlik bakımından kazanmış olduğu bir harbi açlık yüzünden kaybetmiş olduğunu» hatırlatmaktadır.

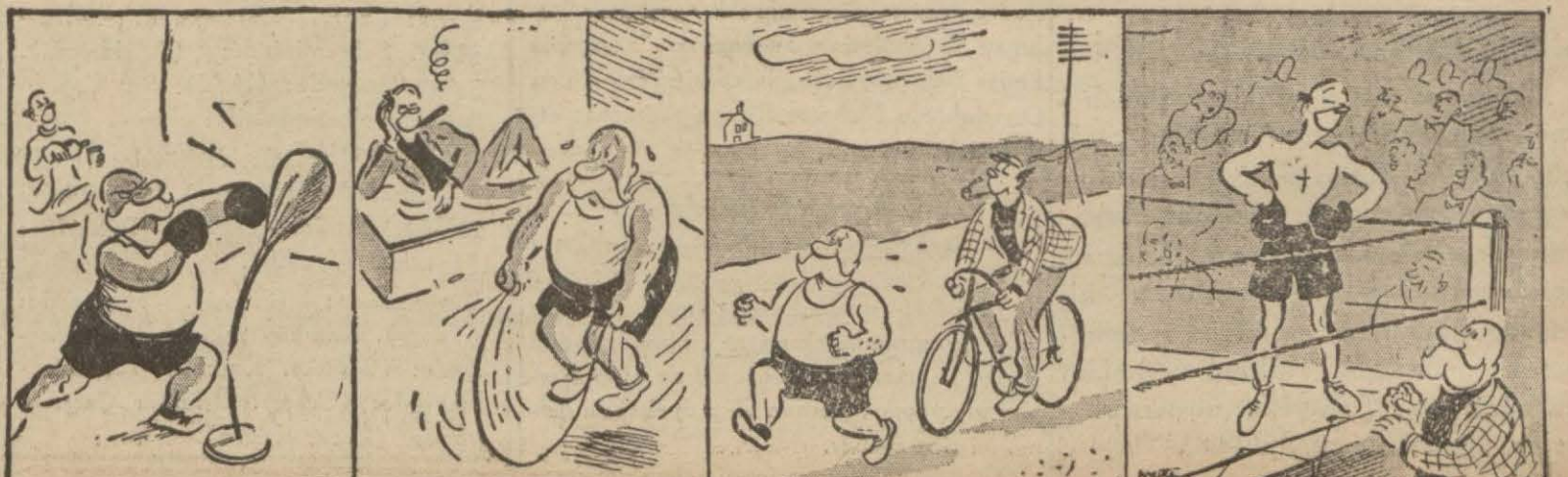
Madam Staviski Parise döndü

Paris, 18 (A.A.) — Madam Arlette Stavisky, dün gece Nevyorktan gelmiştir. Orada bir müzik holde çalışıyordu.

İtalya istikraz yapıyor

Londra 18 (A.A.) — Daily Express gazetesi bir kaç milyon İngiliz liralık bir İtalyan istikrazı hakkında Londra ile Nevyork arasında halen müzakereler cereyan etmekte olduğunu bildirmektedir.

İki ahbab çavuşlar

Siyaset ALEMİNDE

Belçikadaki son grevler ve sebepleri

Bir hükümet buhranından çıkan Belçika, yeni bir buhrana girmiş bulunuyor. Anvers ve Gan dok amelelerin den sonra maden sanayii işçileri de grev yapmışlardır. O suretle ki, Belçikanın istihsal menabii bu suretle, felce uğramak tehlikesini göstermektedir.

Geçenlerde yapılan meb'us seçimi neticesinde, Belçika parlamentosu, kuvvetlerde tesaviye yakın bir müvazenet haline gelmişti. Parlamentosun en kalabalık partisi sosyalistler olmakla beraber liberallerle katolikler de mühim bir yekün tutmaya muvaffak olmuşlardır. Bunların haricinde, faşist meyilli bir dördüncü fırka daha meclise girmeye muvaffak oldu. Reks denilen bu fırka, bugüne kadar ehemmiyet verilmeyen mütevazi mevkiinde geceli, gündüzlü çalışması sayesinde, ve birdenbire, mecliste on yedi sandalye temin etti ve bütün dikkatleri üzerine çekti. İktidar mekiinde Van Zeelan hükümeti vardı. Bu zat parlamentoya dahil değildi. İntihabat bitip te netice malûm olunca Van Zeeland krala istifasını verdi ve tekrar hükümet kurmak istemediğini de söyledi. Bunun üzerine hükümet teşkiline, sosyalist lideri Vanderveld memur edildi. Fakat muhtelif sebeplerden dolayı o da muvaffak olamayınca, tekrar Van Zeeland'a müracaat edildi, bu zattın, bir hayli harareti süren çalışmalarından sonra yeni bir Van Zeeland hükümeti daha kuruldu. Kuruldu ama Belçikada da grevler patlak vermeye başladı. Belçika amelesinin yeni hükümet karşısında memnuniyetsizliğini davet eden sebepler şunlardır:

- 1 — Van Zeeland'ın otoriter bir hükümet kurmuş bulunması.
- 2 — Bu hükümetin demokratik esaslarla kendisini mukayyet görmemesi.
- 3 — Para kıymetinin düşürülmesine rağmen amele yevmiyelerinin aşağı bir derecede kalması.
- 4 — Kadınlara rey hakkının verilmesi ki, bu takdirde, katolik partisi en kalabalık parti haline gelecektir.
- 5 — Yeni hükümetin, aza ekseriyeti itibarile parlamento haricinden teşekkül etmiş bulunması ve ilâh...

Buna, son zamanda, Fransadaki sosyalizm tecrübesini de ilâve edecek olursanız, Belçikada, buhranların niçin birbirini takip etmiş olduğunu anlarsınız.

Şurası unutulmamak gerekir ki, Belçika, harp sonunda, kendi devlet ricalinin hatası yüzünden, inkisara uğramıştır. Bin naenaleyh, yeni vaziyetine göre, yeni usulların iş başına gelmesi zarurî idi. Van Zeeland hükümeti, işte böyle bir zaruretin ifadesidir. Fakat amele kıyımı, bu zarureti su veya bu istikamete tevcih edebilir. — Selim Ragıp

Uşakta arpa fiatları gittikçe düşüyor

Uşak, 18 (A.A.) — İlk arpa mahsulü iki haftadanberi Eşme köylerinden pazarımıza gelmektedir.

Birinci hafta kilesi 130, ikinci hafta 100, üçüncü hafta da 60 kuruşa düşü.

Önümüzdeki hafta Uşak köylülerinin arpası pazara çıkacağından fiatların büsbütün düşeceği korkusu vardır.

Çinde talebe grev yaptı

Pekin, 18 (A.A.) — Pekin talebeleri, Japon aleytarı talebe cemiyetlerinin feshine dair olan emrin geri alınmasını temin için umumî grev yapmışlardır.

ŞEHİR HABERLERİ

Soyadı işleri

Üsküdar halka kolaylık gösteriliyor, 3 yurt tesis edildi

Üsküdar nüfus memurluğu soyadı tescili için çok çalışmaktadır. 70.000 nüfustan 56 bininin soyadı tescil muamelesi ikmal edilmiştir.

Geri kalanların tescili için de ilâveten Beylerbeyinde bir büro, Kısıklıda ve bir de Doğançılar parkında muallim ve belediye memurlarından mürekkep bir heyet çalıştırılmaya başlanmıştır.

Diğer bir heyet de, soyadlarını tescil için nüfus dairesine gelmeyenlerin ayaklarına giderek soyadlarını tescil etmektedir.

Akalliyet mekteplerinin imtihanları

Ecnebi ve ekalliyet ilk mekteplerinin imtihanları nihayet bulmuştur. Ecnebi liselerinin imtihanları da yarın akşam kadar ikmal edilerek talebeler günlük imtihanlarına yetiştirilmiş olacaktırlar.

Festival hazırlıkları

İstanbulumuzun tabii güzelliklerini komşularımıza tanıtmak ve aynı zamanda şehirde yaz mevsiminin hareketli geçmesini temin etmek maksadıyla tertip edilen festival programı tekemmül etmiştir.

Geçen yıl bir hafta devam eden bir Balkan festivali tertip edilmişti ve bu yıl tecrübe mahiyetinde idi. Bu yıl festival için daha uzun ve daha geniş bir program hazırlanmıştır. Bu yıl İstanbul tam 40 gün, 40 gece eğlenecektir.

Festivale 12 ağustos cuma günü Moda denizcilik klübünde gündüz yapılacak yarışlar ve gece verilecek balo ile başlanacaktır. Şenlikler Muhiddin Üstündağın bir nutku ile açılacaktır.

Festival tâli komiteleri çalışmalarını bitirmişler ve raporlarını hazırlamışlardır. Bugün belediye umumî meclisi salonunda belediye reisi muavini Ekrem Sevenca'nın riyasetinde bir toplantı yapılacak, festival komitelerinin hazırladıkları raporlar okunacak ve müzakereler yapılacaktır.

Mahkûm edilen hırsızlar

Vefada Hamzanın evine anahtar uydurmak suretiyle girerek 62 lira para ve bir takım eşya çalmaktan suçlu Rüştü ve Zehra birer sene hapse, bunların yardımcıları Hafize de bir ay hapis ve 5 lira para cezasına mahkûm edilmişlerdir.

★ İstanbulda Maltepede Mektep arkasında İsmailin çiftliğinde çalışan İbrahim, Küçükçekmece istasyonundan itibaren 31 inci kilometrede kenarda istif edilmiş olan Şarkdemiryollarına ait traversleri çalarken yakalanmış ve 2 nci cezada 3 ay hapse mahkûm edilmiştir.

Kadıköy akşam Kız Sanat mektebi

Kadıköyündeki Notr dam dösiyon mektebi binası Maarif Vekâleti tarafından satın alınmış ve dün tapuda taktır muamelesi yapılmıştır. Buraya Kadıköy Akşam Kız San'at mektebi taşınacaktır. Bugün binanın Kadıköy Akşam Kız San'at Mektebine devri muamelesi yapılacaktır.

Sultanahmet paraşüt kulesi

Türkkuşu talebeleri için Sultanahmet meydanında yapılacak olan paraşüt kulesinin bütün demir aksamları Ankaradan şehrimize getirilmiştir. Kulenin projeleri hazırlanmıştır. Temmuz iptidasında inşaat başlanacaktır. Üniversite arkasındaki sahada uçuş talimleri yapmakta olan talebeler ümidin fevkinde muvaffakiyetler göstermek ve uçuşlar yapmaktadırlar.

Bir tehdit Davası

Bir kadından para koparmak isteyen 3 erkek muhakeme ediliyorlar

Asmalimesçitte oturan Despina isminde bir kadın, Kabataş lisesi talebesinden 17 yaşında Tanaş ile terzi 17 yaşında Yorgi ve 24 yaşında Todorî aleyhine bir tehdit davası açmış, bu davaya da dün başlanılmaya başlanılmıştır.

Davaya nazarın bundan bir müddet evvel Yorgi Madam Despinanın evine giderek bir mektup bırakmış ve cevabını istemiştir.

Mektupta Despinaya hitaben:

— «Eğer sana bu mektubu getiren çocuğa 10 lira verip te göndermezsen seni randevuculuk yapıyor diye polise ihbar edeceğim» denilmiştir.

Despina mektubu okur okumaz Yorgi'yi yakalamış.

Yorgi de

— Bana bu mektubu arkadaşım Kabataş lisesinden Tanaş verdi. İçerisinde ne yazdığını bilmiyorum, demiştir.

Tanaş ta karakola davet edilmiş ve bu işte Todorînin de alâkası görüldüğünden her üçü de mahkemeye sevk edilmişlerdir.

Dün mahkemede sorguları yapılan suçluların Tanaş:

— Bir akşam arkadaşım Niko bana geldi ve benim Türk mektebine gittiğim için iyi türkçe yazacağımı söyledi ve bana Madam Despinaya gönderilen mektubu yazdırttı. Fakat benim bu işle hiç bir alakam yoktur. Niko bir akşam Despinanın evine gitmiş, orada kalmak için yirmi lira vermiş, fakat sonra kalmamış, hiç olmazsa on lirayı kurtarayım diyerek bana bu mektubu yazmam için ricada bulundu. Ben de yazdım, demiştir.

Tanaştan sonra sorgusu yapılan ve mektubu Despinaya götüren Yorgi de ağıyarak:

— Efendim, benim mektubun içinde neler yazıldığından haberim yoktur. Bana mektubu Niko ile Tanaş verdi ve ben de götürdüm demiştir.

Mahkeme müzakereden sonra mektubu yazdıran Nikonun zabıta tarafından duruşma günü mahkemeye gönderilmesine ve Madam Despinanın randevuculuk yapıp yapmadığını zabıta ahlâkiyeden sorulmasına karar vermiş ve muhakemeyi başka bir güne bırakmıştır.

Gemilerin tahlisiye levazımı

Bazı gemilerin tahlisiye levazımı noksan bulundu

Tahlisiye idaresi deniz nakil vasıtalarındaki tahlisiye vesaitini gözden geçirmektedir. Bazı gemilerde filika, cankurtaran simidi, sal gibi vesaitle gemilerin istindat tesisatının ve radyo cihazlarının noksan olduğu görülmüştür. Bu kabil gemilerin sahiplerine de bunların tamamlanması için tebliğat yapılmıştır.

Tahlisiye umum müdürü Necmedin Avrupadaki tahlisiye teşkilâtı hakkında tetkikatta bulunmak üzere bu akşam Avrupaya hareket edecektir.

Danslı Deniz Eğlenceleri

Bakırköy İstiklâl İdman yurdu ile Çocuk Esirgeme Kurumu Bakırköy kolu müştereken 5 temmuz pazar günü ve gecesi sabaha kadar devam etmek üzere Bakırköyünde seçme bir cazın iştirakile muhtelif numaralarla danslı deniz eğlenceleri tertip etmişlerdir.

Deniz sporları çerçevesine giren bilumum müsabakalar programa ithal edilmiştir.

Bu müsabakalara girmek arzusunda bulunan denizcilerin 30 haziran akşamına kadar Bakırköy istasyon caddesi 36 No. da Diş doktoru Mehmet Rizaya müracaat etmeleri lâzımdır.

Kongreye çağırış

Fener Yılmaz spor klübü başkanlığında:

14-6-936 tarihinde yapılması gereken yıllık kongremiz ekseriyet olmadığından 21-6-936 pazar günü saat 10 da klüp merkezinde yapılacağından klüp üyelerinin gelmeleri rica olunur.

Zeyrekte bir kaza

İki amele 10 metre yüksekten yere düşerek yaralandılar

Dün öğleye doğru Zeyrek caddesinde bir kaza olmuş, Hasanın kahvesini tamir etmekte olan sıvacı İspiro ile yanında çalışan amele ölüm derecesinde yaralanmıştır.

İspiro ile yanındaki amele binanın dış tarafına kurulmuş olan iskelenin üzerinde zeminden 10 metre yükseklikte çalışırken iskele birdenbire kırılmış, ikisi birden yere düşmüşlerdir. Her ikisi de ifade veremeyecek bir halde hastaneye kaldırılmışlardır.

Tramvay altında bir kadının ayağı ezildi

Dün akşam Çemberlitahta bir tramvay kazası olmuş, 229 numaralı vatan Sadığın idaresindeki Edirnekapi tramvayı Türbeden geçerken Lutfiye adlı bir kadın tramvayın önünden geçmek istemiş, muvaffak olamamış, düşmüş, tramvay da durdurulamamış, kadının sağ ayağı ezilmiştir. Lutfiye derhal Haseki hastanesine kaldırılmıştır.

Her gün çiçek pazarı

Perşembe, cuma ve cumartesi günleri Galatasarayda lisenin yanındaki Kartal sokağında yeni bir çiçek pazarı kurulacaktır. Burada her türlü çiçek ve fidanlar satılacaktır.

Pazartesi günleri Yenicaamde, salı günleri Yüksekaldırımında, çarşambaları da Fatih'te birer çiçek pazarının açılmakta olduğuna ve yeni çiçek pazarının haftanın müteakip üç günü açık bulunacağına göre İstanbullular için şehrin muhtelif semtlerinde olmakla beraber, haftanın her gününde birer çiçek pazarı bulunmuş olacaktır.

Gümrüğün satacağı şekerler

Bir gazete gümrüklerde biriken kaçak şekerlerin satılığa çıkarılacağını yazmıştır. Bunlar kaçak şekerler olmayıp sahipleri tarafından gümrükten alınması geciktiği için satılığa çıkarılan şekerlerdir. Ve ekserisi gümrüğe tâbi muhacir şekeridir. Bu şekerlerin geçen ay nihayetine kadar gümrükten alınması lâzım gelirken sahipleri gümrük resmini ödeyip şekerlerini almamışlardır. Gümrük idaresi de bu şekerlerin satılmasına karar vermiştir.

Bir amele elini makinaya kapırdı

Karaağaçta matra fabrikasında çalışan Ali oğlu Osman çalışırken sağ elini makinaya kapırmış, hastaneye kaldırılmıştır.

Nöbetçi Eczaneler

Bu geceki nöbetçi eczaneler şunlardır: İstanbul cihetindekiler:

Aksarayda: (Sârim). Alemdarda: (Abdülkadir). Bakırköyünde: (İstapan). Beyazıtta: (Cemil). Eminönünde: (Bensazon). Fenerde: (Vitali). Karagümrükte: (M. Fuat). Küçükpazarda: (Yorgi). Samatyada: (Erofilos). Şehremininde: (A. Hamdi). Şehzadebaşında: (Halil).

Beyoğlu cihetindekiler:

Galatada: (İsmet). Hasköyde: (Halk). Kasımpaşada: (Merkez). Sanyerde: (Nuri). Şişlide: (Halk). Taksimide: (Taksim, Beyoğlu).

Büyükdada: (Şinasi). Heybelide: (Tanaş). Kadıköy eski İskele caddesinde: (Büyük). Kadıköy Yeldeğirmeninde: (Üçler). Üsküdar Çarşıboyunda: (Ömer Kenan).

Gören, bilen var mı?

Ablamı arıyorum

12 sene evvel Giritten çıkarak evvelâ Mersine, oradan da İstanbulla gelen Hüseyin kızı Hatice adındaki ablamı arıyorum. Ben Mersinden büyük annem Kibarın yanından geliyorum. Ablamın Şişli taraflarında bir evde bulunduğunu zannediyorum. Bilenlerin adresime bildirmelerini rica ederim.

Kadıköyde: Rıza paşa çeşmesinde Ziya bey sokağında 1 Numarada Kibare

Oğlum arıyorum

18 yaşında iken 926 da Hasankaleden çıkan Kara Muhu tahsildarı Abdülkadir oğlu Adil arıyorum. Bilenlerin adresime bildirmelerini rica ederim.

Hasankale Kara Muhu tahsildarı

Abdülkadir

Baldızımı arıyorum

Hayrabolunun Canbazdere köyünden Ali oğlu şırtmaç Mehmet kızı Lebbe, Umumi harpte İstanbulla gitmişti. O zamandanberi hayat ve mematından bir haber alamadım. Bilenlerin adresime bildirmelerini dilerim.

Hayrabolu Canbazdere köyünden Lebbenin eniştesi Mustafa oğlu Hüseyin

20 gündür kaybolan çocuk

Resimde görülen çocuk Samsun Havzasında ekmeççilik eden Fazlı Doğru Ereğ oğulu Cavittir. Kendisi 337 doğumludur.

Bundan 20 gün kadar evvel ortadan kaybolmuş, bir da halde bulunamamıştır. Bilen ve görenlerin babasının adresine yazmalarını dilerim.

***

Babamı arıyorum

Babam General Osman Seyfi oğlu Mehmedî 20 senedenberi kaybettim. Tanıyanların beni haberdar etmelerini dilerim.

Bandırma İhsaniye mahallesinde Sekiz eyler karşısında No. 5 de Farika.

***

Oğlum arıyorum

Kunduracılık yapan oğlum Mehmet iki ay evvel birdenbire ortadan kayboldu ve hâli bulunamadı. Kendisinin Anadolu'da bir yere gittiğini sanıyoruz. Bilenlerin adresime bildirmelerini dilerim.

Biga Dimetoka nahiyesinde Mehmet oğlu Yusuf

Gümrük anbarlarının Limana devri işi

Gümrük anbarlarının liman idaresine devri talimatnamesinin bir an evvel tasdiki için gümrük başmüdürü Mustafa Nuri vekâlet nezdinde bazı teşebbüslerde bulunmuştur. Vekâlet talimatnameyi gönderir göndermez devir muamelesine başlanacaktır.

Galatada bir kavga

Evvelki gece Galatada Necatibey caddesinde bir kavga olmuş, Galatada bir otel sahibi Ahmet ile sabikalılardan Lâz Yusuf, Hasan oğlu Ahmet, Ali oğlu İsmail ve Mehmet bıcaqlarla birbirlerine girmişlerdir. İsmail Hasan oğlu Ahmedî yaralanmıştır. Polis kavgaçılarını hepsini yakalamıştır.

İpeklilerin islâhı işi

İstanbul ipekcileri dün İstanbul Ticaret ve Sanayi Odasında bir içtima yapmışlar, ipeklilerin islâhı etrafında görüşmüşlerdir.

Buğday fiatları

Şehre fazla buğday gelmeğe başlamıştır. Bir kaç güne kadar fiatların düşmesine intizar edilmektedir.

Onar yaşında iki hırsız

Kapalçarşıda ellerinde bir çok yeni çoraplarla doluşmakta ve bunları satmakta olan 10 yaşlarında Naşit ve Arif adlı iki çocuk şüphe üzerine polis tarafından yakalanmış, yapılan tahkikat sonunda bu iki haylazın çorapları Çarşamba pazarında Mayerin sergisinden çaldıkları anlaşılmıştır.

Misafir nazır şehrimizde

Yalovaya ve Bursaya gitmiş olan misafir Yugoslavya nazırı Şevki Behmen dün Bursadan şehrimize dönmüştür.

TAKVİM

HAZİRAN

Rumî sene 1352	19	Arabî sene 1355
Hızır 45	Resmî sene 1936	Haziran 6

CUMA

SABAH		Rebiülevvel		İMSAK	
S.	D.	S.	D.	S.	D.
8	45	8	32	6	24
4	28	4	28	2	07

Öğle		İkinci		Akşam		Yatsı	
S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.
4	31	8	32	12	—	2	04
12	14	16	15	19	43	21	47

HALK OPERETİ

Taksim bahçesinde Halk Opereti 20-6-36 akşamından itibaren BAY BAYAN Program her hafta değişir

R. Peker'in

İnkılâb Dersleri

Ankara ve İstanbul Üniversitelerinde R. Peker'in verdiği inkılâb dersleri kitap halinde basılmıştır. 124 sayfa tutan eser, her yerde ON KURUŞA satılmaktadır.

MEMLEKET HABERLERİ

Bu yıl dünya üzüm rekoltesi azdır

Ekonomi Bakanlığı göz önünde bulundurulması icap eden noktaları tesbit ederek alâkadarlara bildirdi

İzmir 18 (Hususî) — İktisat Vekâleti, alivra üzüm satışı yapan tüccarların göz-önünde tutmaları icap eden noktaları tesbit ederek bir raporla şehrimizdeki alâkadarlara bildirmiştir. Raporda şu noktalara ehemmiyetle temas ediliyor.

1 — Bu seneki rekolte, geçen senekinden noksandır. Geçen senenin 80,000 tonluk rekoltesine mukabil bu yıl 75'000 ton olacağı tahmin edilmektedir. Mahsulün yetişmesine uzunca zaman vardır. Bu itibarla rekoltenin ne vaziyet alacağı kat'i olarak şimdiden kestirilemez. Rekoltenin, şimdiki tahminlerden daha az olması ihtimali vardır.

2 — Yunanistan üzüm rekoltesi azdır. Kışın havalar kurak gittiğinden Yunanistan Sultaniye üzümleri rekoltesi 25,000 ton tahmin ediliyor.

3 — Bu yıl Avustralya üzüm rekoltesi de pek azdır ve 32,000 ton tahmin edilmektedir. Geçen sene 48,000, evvelki sene 53,000 tondur. Avustralya üzümleri rekoltesinin az olmasından memleketimiz üzümlerinin İngiltereye mühim miktarda ihracı mümkün olacaktır. İngiltere, Avustralya üzüm rekoltesi düşkün olduğu senelerde ihtiyacını memleketimizden temin etmektedir.

4 — Bu seneki Kaliforniya üzüm rekoltesi 170 - 175 bin ton tahmin ediliyor. Kaliforniya rekoltesinin Türkiye üzümleri üzerinde tesiri yok gibidir. Çünkü Amerika, dış memleketlerle ticaretini anlaşmalar dışında ve peşin para ile yapmaktadır. Bu yüzden geçen yıl Almanya'ya 23 bin tona

mukabil 40 bin ton üzüm ihraç ettik.

5 — Şimal memleketlerinde üzüm istokları azalmıştır. Bu vaziyet, 936 üzümlerinin iyi mahreş bulmasına âmîl olacaktır.

Bütün bu sebepler nazarı dikkate alınınca, alivra satışların düşük fiyatlarla yapılması takdirinde bunları yapanların zarar edebilecekleri anlaşılır. Zaten üzüm kurumunda geçen sene tesbit edilen asgari fiyatlarını dününde satış yapılmasını temine çalışacak ve bunun için zamanında piyasaya tesirli müdahalelerde bulunacaktır.

Almanya'da üzüm alivra satışları
İzmir, 18 (Hususî) — Berlin Türk ticaret odasında şehrimiz ticaret odasına son haftanın alivra satışları hakkında şayanı dikkat bazı malûmat gelmiştir. Son hafta içinde 936 mahsulü üzümler üzerine mühimce satışlar yapılmıştır.

İzmirin tanınmış ihracat firmalarından bazıları üzüm fiyatlarını yüz kiloda bir miktar yükseltmeğe muvaffak olmuşlardır. Ancak bazı küçük ihracat müesseseleri hâlâ eskisi gibi ucuz fiyatla satış yapmakta devam etmektedirler.

Son hafta içinde 7 numara üzümler yüz kilosu şif Hamburg olmak üzere 12 Türk lirası, 8 numara 13, 9 numara 14, 10 numara 16, 11 numara 19 Türk lirasına satılmıştır. Bazı yerlerde bu fiyatlara yarımlar zam yapılmıştır.

Dört numaralı Yunan üzümleri 38 Alman markı, 3 numaralı 43, 2 numaralı 50, 1 numaralı da 55 marka satılmıştır Yunan yeni ve eski yıl mahsulü fiyatları arasında hiç bir fark yoktur.

Bir öküz için

Bir adamın kaburga kemikleri parçalandı

Sivas, (Hususî) — Zira kazasına bağlı Karaçasar köyü sakinlerinden Kadirin bir iki gün evvel öküzlerinden biri aniye hastalanarak ölmüş, Kadir öküzünün ölümüne aynı köyden Abdurrahmanın sebebiyet verdiğinden şüphelenmiş ve o gündenberi Abdurrahmanı takibe başlamıştır. Nihayet yolda Abdurrahmanın önüne çıkarak:

«Benim öküzümü sen öldürdün ha! Dur sana öldürmek nasıl olurmuş göstereyim» diyerek arkasında sakladığı baltayı Abdurrahmanın kafasına indirmiş ve Abdurrahman bu anı darbeden kurtulmak için kafasını yana eğdiği esnada balta zavallının sağ kaburgalarını parçalamıştır. Yaralları ağırdır. Tedavi altına alınmıştır.

Deniz dibinde mağara

Kaş, (Hususî) — Geçenlerde kazamız sahillerinde sünger avlamakta olan sünger dalgıçları deniz dibinde büyük bir mağara görmüşlerdir. Tabii hâdiseler sonunda bu mağaranın deniz dibinde kaldığı anlaşılmaktadır.

Kazamızda denizlerin dibinden, Kaşın en yüksek yeri olan Akdoğan Karlı yamaçlarına kadar her tarafta eski gün eserleri bulunmaktadır.

Bir hamal yük Altında ezildi

Sivas, (Hususî) — Çarşı içerisinde çok feci bir kaza olmuş, bu kaza bir hamalın ölümüyle neticelenmiştir.

Bekir isiminde birine ait 300 kilo ağırlığındaki demir kasayı Taşhandan Bağdad caddesindeki pastirmacı dükkanına götürmek üzere sırtına alan hamal deli Mehmet yolda yükün ağırlığına dayanamıyarak yüzü koyun yere düşmüş, ve sırtında bulunan demir kasa başına isabet ederek zavallının kafa tasını parçalamıştır. Mehmet derhal ölmüştür.

Somada imtihan neticesi

Soma, (Hususî) — Soma Altıntaş ilk mektebinin mezuniyet imtihanları nihayet bulmuştur. Karneler talebelere tevzi edilmiştir. İmtihana giren son sınıftan 38 talebeden on sekizi diploma almış, 5 ikmal kalmış ve on beside sınıfta ipka edilmiştir.

Sapanca bayındırlık şirketi

İzmit, (Hususî) — Sapanca, bayındırlık şirketi, hazırlıklarını bitirmek üzere. Sapanca nahiye müdürlüğü, belediye ile müşterek hareket ederek köyün temizliğine ve satıcıların hilesiz meyva satmalarına bilhassa dikkat etmektedirler.

Geredede yeni Bir köprü Yaptırılıyor

Yeni Çağa nahiyesi müdürü

Şinasi Akbıyıkoglu

Kasabamızı Ank rayı bağlayan şosenin sekizinci kilometresindeki Afatlar köprüsü Bayındırlık Bakanlığı tarafından 22 bin lira sarfile yeniden yaptırılmaktadır. Köprünün birinci ayağı yapılmıştır. Köprünün tamamı sonbahara kadar bitmiş olacaktır.

Balikesirde muallimlere zehirli gaz dersleri

Balikesir, (Hususî) — Balikesir orta mektep binasında Bandırma, Gönen, Marmara, Erdek ve Durmuş Bey kazaları ilk mektep muallimlerinden 120 kişilik bir gruba kimyaker Abdi tarafından verilmekte olan Zehirli gaz dersi nihayet bitmiştir. Bundan sonra kursa Edremit muallimleri istikrar ettirilecektir.

Domuz mücadelesi

Kastamonu, (Hususî) — Rize, Trabzon, Samsun, Zonguldak ve Sinop vilayetlerinde domuz mücadelesi devam etmektedir. Öldürülen domuzların kuyrukları Kastamonudaki komisyon huzurunda sayılarak yakılmaktadır.

Bursada muallimlerin toplantısı

Bursa, (Hususî) — Köy ve şehir öğretmenlerinin iştirakile belediye gazinosunda bir çaylı toplantı yapılmıştır. Kızılay kurumu Çelikpalâs bahçesinde güzel bir kır balosu hazırlanmıştır. Temmuzda ordu evinde bir kır balosu verilecektir.

Çekirge yolu asfaltlanıyor

Bursa, (Hususî) — Çekirge ile Çelikpalâs arasındaki yol asfalt olarak yapılacaktır. Yol 20 temmuza kadar asfaltlanmış olacaktır. Uludağ yolunun da noksanları ikmal edilmiştir. Otobüsler şehirden dağıtılma kadar gidip gelmektedir. Belediye 150 bin parke taşı almışa karar vermiştir. Şehir dahilindeki yollar da tamir edilecektir.

Bursada bir cinayet

Bursa, (Hususî) — Tatar Aşşe adında bir kadın dostu kunduracı Ahmet tarafından tabanca ile öldürülmüştür. Cinayetin sebebi geçimsizlikti. Ahmet yakalanmıştır.

Bursada at koşuları

Bursa, (Hususî) — Bu yıl at koşuları ayın 28 inde başlayacak, temmuzun beşinde bitecektir. Koşu sahasında asrî bir tribün yapılmaktadır.

Eden, İngilterenin zecrî tedbirleri ilgaya karar verdiğini ilân etti!

(Baştarafı 1 inci sayfada)

leri, bir tazyik vasıtası olarak kullanılmakta devam etmenin mahası kalmıyor. Fakat Milletler Cemiyetinin verdiği tecavüz kararından geri dönmeye sebep yoktur. Ancak zecrî tedbirlerin devamı artık lüzumsuzdur. Belki bunların devamı, zecrî tedbirleri tatbik eden devletler arasında bozgunluğun başlamasına sebep olabilir. Bununla beraber karar Milletler Cemiyetindedir ve İngiltere cemiyetin vereceği karara tâbi olacaktır. Gerçi İngiltere fikrini peşinden bildiriyor. Fakat Milletler Cemiyetinin kararından ayrılmayacaktır.

Eden bundan sonra Milletler Cemiyetinin işlahı meselesine geçmiş, ve bundan maksadın Milletler Cemiyetini ileride daha iyi iş görecektir, muvaffak olmasını temin edecek hale getirmek olduğunu anlatmış, bu noktadan dominyonlarla görüşülmesini ilâve etmiş ve Akdenizde zecrî tedbirlerin tatbiki yüzünden, vukuu muhtemel bir taarruza karşı Akdeniz devletlerinden alınan teminatın önümüzdeki kararsız devre sırasında devam edeceğini ve İngilterenin Akdenizde eskisine nisbetle daha fazla tahkimat yapacağını anlatmış ve nihayet Almanyadan da bahsederek Kesyonere cevap beklendiğini söyledikten sonra nutkunu şu şekilde bitirmiştir:

«İtalya - Habes harbinin neticesi, bir çok muhitlerde inkisarı hayal doğurmuş bulunuyor. Ben de bu hisse iştirak ediyorum. Fakat maksat sulhu muhafazadır. Ve bütün dilek bundan ibaret olduğu için bugün bu düşüncelerle karşınıza çıkıyorum.»

Muhafazakârlar grubu tarafından cansız bir surette alkışlanan bu nutuk muhafefet grubu tarafından şiddetli ve ağır sözlerle karşılanmış, nutuk bittikten sonra evvelâ amele namına Arthur Greenwood bir nutuk söyleyerek demiştir ki:

«Hiç bir İngiliz nazımın ağızından bundan daha fazla telehüfe lâik söz çıkmamıştır. Napolyonun Moskova ric'ati, bu ric'at yanında hiç kalır. Hiç bir hükümet, İngiltereyi bundan daha zehirli bir vaziyete düşürmemiştir. Hükümet intihabat sırasında vadettiklerinin tam ziddini yapmıştır. Ona yaraşan çekilmektir ve mevkiini liyakatli adamlara bırakmaktır.»

Bu nutuk muhafefet cephesi tarafından şiddetle alkışlanmıştır. Bundan sonra eski başvekil Loyd Corç söz alarak hitabet mevkiine gelmiş ve şu sözleri söylemiştir:

«Yarım asra yakın bir zamandanberi bu meclisteyim. Hiç bir nazardan İngilterenin mağlûp olduğunu işitememişim. Hükümet, bu siyasetle Cenevreye gidiyorsa Milletler Cemiyetinin otoritesine en ağır darbeyi indirecek demektir. İngiltere hükümetinin bu siyaseti yüzünden Fransa da hattı hareketini değiştirmeye mecbur oldu.»

Burada Mister Eden, Loyd Corcun sözünü keserek

«Fransa hükümeti zecrî tedbirler hakkında takip edeceği siyaset hakkında bize hiç bir şey söylememiştir!»

Demiştir. Loyd Corç nutkuna devam etmiş ve «İngiltere, bütün Akdeniz devletlerinin müzaharetini haiz olduğu halde meydanı bırakmış bulunuyor!» sözleriyle nutkunu bitirmiştir.

Nihayet Mister Baldwin söz alarak müzakereyi hülâsa etmiş ve en mühim meselenin mütecevize karşı harbe hazır olup olmamak meselesi olduğunu ve hiç bir milletin sehadetleri tehlikeye uğramadıkça harbe girişeceğini zannetmediğini anlatmıştır.

Haricî siyaset hakkındaki müzakere gelecek hafta da devam edecek ve söz isteyenler sözlerini söyleyeceklerdir.

İngiltere hükümeti bu suretle siyasetini anlatmış ve zecrî tedbirlerin kalkmasında önayak olacağını göstermiş oluyor.

İngiltere zecrî tedbirleri kaldırmaya niçin karar verdi?

Londra, 18 (Hususî) — İngiltere hükümetini zecrî tedbirlere karşı muhalif vaziyet almağa sevkeden âmillerden bahseden siyasi mahafil, İngilterenin bilhassa Almanyanın askerî hazırlıklarının ehemmiyetinden ve sorulduğu suallere cevap vermek hususunda gösterdiği taallülden şüphelendiğini anlattıktan başka Almanyanın Çekoslavakyaya karşı istediği şekilde hareket etmesi mukabilinde Avusturya -

nın istatükosunu muhafaza etmek üzere İtalya ile anlaşmasından endişe ettiğini söylemektedirler.

Nihayet İngilterenin ortadaki kararsızlığa son vererek nüfuzunu iade etmeyi de düşündüğü ilâve olunuyor.

Amele partisi hükümet aleyhinde bir ademi itimat takriri hazırlamıştır.

Takirde hükümetin zecrî tedbirleri kaldırmak için verdiği kararla İngilterenin mevkiini düşürdüğü, Milletler Cemiyetine ihanet ettiği, sulhu tehlikeye düşürdüğü ve milletin itimatını kaybettiği söylenmektedir. Takrir gelecek salı günü mevzuu bahsolaacaktır.

Hariçte akisler

Roma, 18 (Hususî) — Resmî mahafil Mister Edenin nutku hakkında henüz bir şey söylemiyorsa da umumî memnuniyet göze çarpmaktadır. Yalnız İngilterenin İtalyayı müteceviz tanımağa devam etmesinin Akdenizde donanmasını tutmağa sebep olacağı tahmin ediliyor.

Paris, 18 (Hususî) — Resmî mahafil zecrî tedbirler hakkında İngiltere tarafından verilen kararı ademi memnuniyetle karşılıyorsa da için için memnuniyet hissetmektedir.

Berlin, 18 (Hususî) — Berlin mahafil zecrî tedbirler hakkındaki kararı lâkayt karşılamıştır.

Cenevre, 18 (Hususî) — Cenevre Edenin nutkunu hayretle karşılamıştır.

İngilterenin bu kararı vermeden başka devletlerle de anlaşmış olduğu kanaati ileri sürülüyor.

Londra, 18 (Hususî) — Kanada, zecrî tedbirlerin kaldırılmasına karar verilmesinden memnundur.

Vaşington meseleyi, sırf Avrupaya ait dahili bir mesele saymaktadır.

kastamonuda elma kurdile mücadelesine

Kastamonu, (Hususî) — Elmalara âriz olan iç kurdunu imha etmek için uğraşmaktadır. Şimdiye kadar 45,000 ağaca ilaç yapılmıştır. Üç senedenberi yapılan bu mücadele iyi neticeler vermektedir.

Hâdiseler Karşısında Tipler

— 10 —

Bu bir lokanta garsonudur:

Geç zaman Kadıköyden vapura biner. Arkasında smokini vardır... Bütün gözler ona doğru çevrilir; her kâfadan şu düşünce geçer:

— Baloya giden bir zevk sahibi.

Yavaş yavaş yürür, boş bir kanapeye oturur... Biraz sonra yanına bir başkası gelir, bu doğrulur; yeni gelen sorar:

— Müsaade ederseniz şuraya da ben ilişeyim:

Ayağa kalkar, eğilir:

— Oristi pasam!

Karşısında oturan cebinden tabakasını çıkarır, bir cigara alır.

O, bunu görür görmez doğrulur; cebinden kibrit kutusunu çıkarır, karşı-sındakinin cigarasını yakar!

Kahveci geçer:

— Çay, kahve, gazoz!

— Kahveci.

Seşni biraz daha yükseltir:

— Kahve bir!

Yanında oturan adamın da canı kahve içmek istemiştir. O da kahveciye bir kahve söyler:

Kahveler gelir, kahveler içilir. yanındaki adam fincanın tabağına bir çeyrek koyar, fakat fincan elinde kalmıştır, fincanı koyacak yer bulamaz. Bekir derhal ayağa kalkar, cebinden bit mendil çıkarıp kolunun altına kıştırır. Fincanı yanındaki elinden alır; tabaktaki çeyreği cebine koyar:

— Tesekkür ederim pasam, yine buyrun pasam!

İMSET

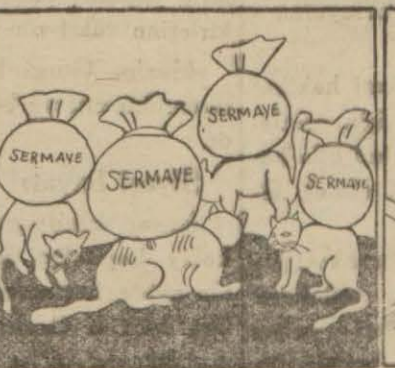
Pazar Ola Hasan B. Diyor Ki!

— Hasan bey, üstadım! İşler fena gidiyor.

... Geçen sene 13 iflâs davası almıştım..

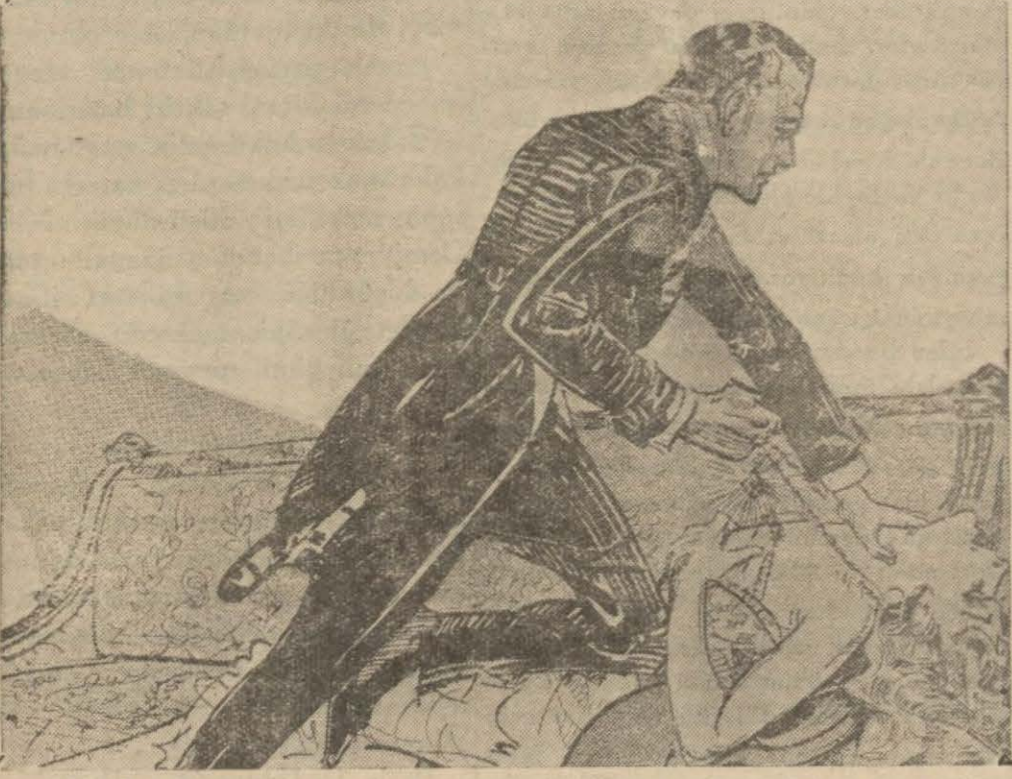
... Bu yıl, daha şimdiden, üzerime aldığım iflâs davaları yirmiyi geçti.

Hasan Bey — Ayol! Buna işler fena gidiyor, demezler.. bilâkis senin bakımından iyi gidiyor olduğunu söylemeli sin!

Dünyanın sahibine felâket getiren en meşhur elması

Hope elmasını ele geçiren ve bu yüzden felâkete uğradığı söylenenler arasında Abdülhamit te var

Lorens Lodue ismindeki kadın Hope elması vîzünden bu şekilde bozulmuştu

Dünyanın en meşhur elması, «Hope elması» adını taşır. Bugün bu elmas parçası madam Evalin Maklean isminde bir kadının elindedir.

Bu taşın şimdiye kadar geçirdiği tarih şöylece hulâsa olunabilir:

Bu taş, 1642 de Jan Baptist Taverner namında bir seyyah ele geçirmiştir. Taş, Buda mabedindeki bir heykelden çalınmıştı. Bu seyyahı yabani köpekler parçaladılar.

Bundan sonra taş Madam (Montespan) a geçti ve neticede bu kadın bulunduğu memleketin kralının emriyle idam olundu.

Bu taş taşıyan Mari Antuvanetin akıbeti malûmdur. Onun da kellesi uçuruldu. Hope elması Mari Antuvanetten prenses Lambollenin eline geçti. O da ayak takımı tarafından parçalandı. Bunu müteakip taşa sahip olan Hendrik Fals da esrarengiz şekilde öldü.

Elmas nihayet Hope ailesinin eline düştü ve bu aile ondan sonra mütemadiyen felâketlere uğradı.

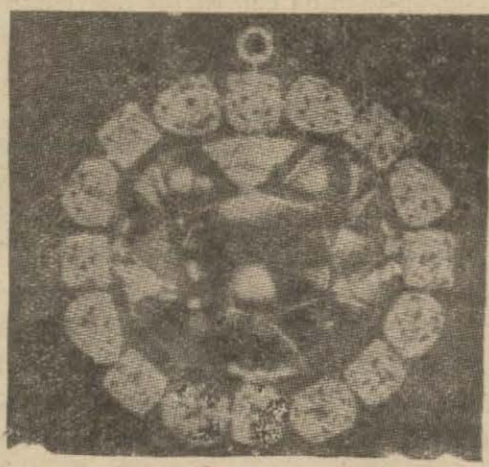
1901 de Nevyork bangerlerinden Simon Frankel bu taş 168.000 dolara satın aldı ve derhal malî vaziyeti bozuldu.

Taş, bu zatın elinden Jak Kolonun eline geçti bu adam da çıldırdı. On dan sonra bu taşa sahip olan prens İvan ihtilâlciler tarafından öldürüldü. Prens İvan bu taş, Lorens Lodue namında bir kadına vermiş ve bu kadın, âşkı tarafından boğulmuştu.

Bundan sonra Simon Montarides namında biri bu taş ikinci Abdülhamide satmış, fakat kendisi de, karısı ve çocukları da bir uçuruma düşerek ölmüşlerdir.

Abdülhamit bu taş 400.000 dolara satın almış, bir müddet sonra hal'olunmuştu.

Bir aralık Cevher ağa namında bir haremağası bu taş çalmak istemiş, a-

Hope elması

kıbet bu adam, darağacında can vermişti.

Derken İran mücevhercilerinden Selim Habip bu elması satın almış, fakat mücevherci kısa bir müddet sonra denizde boğulmuştu.

Daha sonra bu taş Lord «Hope» tarafından satın alınmış, fakat Lord iflâs etmiş ve borçlanmış, taş sevgilisi Amerikalı aktris May Joheye vermiş, çok geçmeden Lord bu kadından ayrılmıştır. 1911 de taş, Vaşingtonda ikamet eden Madam Edward Maklean'ın eline geçmiş, kadın bunu bir müddet kullanmış, bir müddet sonra bir oğlu ölmüş, kocasından ayrılmış, ve nihayet bir gün 100.000 doları zayı olmuştur.

Madam Maklean son günlerde bu meş'um taş hakkında bir eser yazarak onun geçirdiği bütün bu maceraları heyecanlı bir lisanla anlatmıştır.

Şe'amet acaba taştan mı, yoksa onu kullananlarda mı?

Muharrir bu noktaya açıktan açığa temas etmemekle beraber, mes'uliyeti taşa yükletmeğe çalışmaktadır. Acaba bu adamlar bu taşa sahip olmasalardı bu felâketler başlarından geçmiyecek mi idi?

Gececeğinde şüphe yok. Fakat insanlar bu çeşit mes'uliyetleri, haricî bir sebebe yüklemek zaafını daima göstermişlerdir.

Maksim Gorki kimdir?

Nasıl yaşadı, nasıl yetişti, neler yaptı?

Alezie Maximovitch Piechkov Gorki 1869 tarihinde Nijni - Novgorodda doğdu. Küçük sarı saçlı yavruyu anası babası, mektebe verdiler, fakat o daha 6 aylık talebe iken annesinin de, babasının da ölümlerini gördü.

7 yaşında himayesiz kalan bir çocuk derbederlikten ve serserilikten başka ne yapabiliyordu? Evvelâ mektebi terketti, sonra açlığını gidermek için bir kunduracının yanına çırak girdi, orada barınmadı ve kendisini kaderin cilvesine terkederek, oradan oraya, gezdi, durdu. Günlerce aç kaldığı, soğuklarda donduğu, yorgunluktan yıkılıp kaldığı anlar oldu.

Maximin genç ve küçük ruhunda acıya ve ızdıraba karşı bir muhabbet uyandı, nitekim acıyı kendisine ad edindi ve uzun isimlerinin arkasına (acı) manasına gelen Gorki kelimesini ilâve etti.

Maxim Gorki bu hayat çırpınması içinde hakkâklık, ressamlık etti, bu mesleği de beğenmedi, hamurkârlığa düştü, oradan da kaçtı, bahçıvan çıraklığı yaptı, onda da muvaffak olamadı. Büyük babası küçük Maximin haline acıyor, onun zaptı rapt altına girmek istemiyen ruhunu terbiye etmek istiyordu. Bu arada kendisine İncili de okutmak istedi.

Maxim büyük babasının yanındaki yeknesak hayatı beğenmedi. Memleketi dolaşmağa koyuldu, Rusyada hemen hemen gezmediği yer kalmadı, 16 yaşında Kazanda üniversite muhitine dadandı ve orada, kendisine beynelmilel şöhret kazandıracak edebiyat vadisindeki hazırlıklarına başladı. Genç üniversiteli on dokuz yaşında iken bir kere intihara da teşebbüs etti, fakat kurtarıldı. Bir vapurda gemicilik ederken gene kendisi gibi gemicilik edenlerden okumaya meraklı birisi Maxim Gorkinin üzerinde müessir oldu. Maxim onun yanında bir çok kitaplar buldu, evvelâ nefret ettiği yazılara merakla baktı, onları okudukça, keskin ve araştırmacı zekasının önünde yeni âlemler açıldı ve öylelikle mütealemeğe bağlandı.

Bundan sonra Maxim Gorkinin Makar Tchoudra ismindeki ilk hikâyesini mahallî gazetelerin birinde görüyoruz. 1893 senesinde çıkan Tchelkache ismindeki eseri de herkes tarafından beğenildi. Bu kitap serazatlığın bir şehnamesidir.

Maxim Gorkinin en ziyade seçtiği edebiyat tarzı küçük hikâyelerdir. Yedi sene içinde üç cilde sığacak otuz kadar hikâye yazmıştır.

Hikâye tarzında kullandığı üslup Maupassant'ı hatırlatır. Sahneleri çok basittir. Mevzuunun ekseriya iki mütevazi kahramanı vardır.

İhtiyar bir dilenci ile torunu, bir serseri ile bir yahudi, daha doğrusu daima iki tane sefalet arkadaşı karşı karşıyadır. Bu hikâye ilmi muadeleleri hal için yazılmıştır, ve her hikâye sefil hayattan alınmış müşahhas parçalardır.

Gorki lâzım geldiği kadar iyi bir tahsil görmediği için, kendisinde edebî malzeme noksanı çoktur, fakat ondaki bu bilgisizlik hayatının sade ve tam bir realistiklikle anlatılmasına sebep olduğundan ayrıca da kıymetlidir.

Muharrir, eserlerinde bizzat kendisinden, ve hakikî hayattan ilham aldığı için musanna yazılarına tesadüf edilemez, tasvir ettiği deniz ve kara manzaraları, hayalden doğmuş değildir. Tarif ettiği dekorların her teferrüatı, kendisi için bir elem ve ümitsizliğin hatırasıdır. Anlattığı serserilik hayatı hiç mübalâğasız kendisindedir, ve Janjak Rosso ve Stendhal istisna edilirse hiç bir muharrir kendi eserinde bu derece safiyet ve samimiyet gösterememiş ve bu derece enfuslîğini koruyamamıştır.

Onun yegâne meziyeti hakikati hakikat olarak tasvir etmesidir. Onun için eserlerinde rastgeldiğimiz en acı tesirleri bile hayatının bir cüz'ü olarak kabul etmek lâzımdır.

Serseri tabakasının edebiyata aksettiği Gorkinin nev'i şahsına münhasır bir yeniliğidir. Rus muharrirleri yalnız yüksek tabakalarla meşgul olmuşlardır. Son zamanlara doğru müjliklerden bahsedilen muharrirler olmuş ve bu yazıların tesirleri esaretin kaldırılmasına yardım etmiştir. Fakat, gölgede kalmış, çok ve her tarafa dağılmış, gayri mütecanis, garip bir sınıf olan serserilerle kimse meşgul olma-

«Son Posta»nın müsabakası: 40 Tarihî Vak'a ve 40 Tarihî Tablo

28 - Pandora'nın çekmecesini

Eski Ege kavimlerinin inanışına göre, deniz perilerinden birinin oğlu olan Promete sanatkar bir tanrı idi. Bütün canlı mahlûkların tabiat kuvvetlerini mütealeme ve onlardan istifade edemediğini gören Promete topraktan bir hamur yuğurmuş ve ilk insanı yapmıştı.

Sonra ulu tanrıların durağı olan ilâhî Olimpos dağına çıkarak tanrılar tanrısı Zefs'e mahsus bir kudret olan ateşten çaldı ve çaldığı ateşi, bütün hayatında en büyük yardımcı olmak üzere insana verdi. Bu cüretinden dolayı Prometeye gazablanan Zefs, çok güzel bir kadın yarattı, göz alan ışıklı elbiselerle süsledi, başına bir altın taç giydirdi, diğer bütün tanrılar onu bir suretle süslediler, güzelleştirdiler. Ve ona «Pandora» adını koydular. Nihayet Zefs, Pandorun eline bir kapalı çekmece vererek onu Prometeye yolladı.

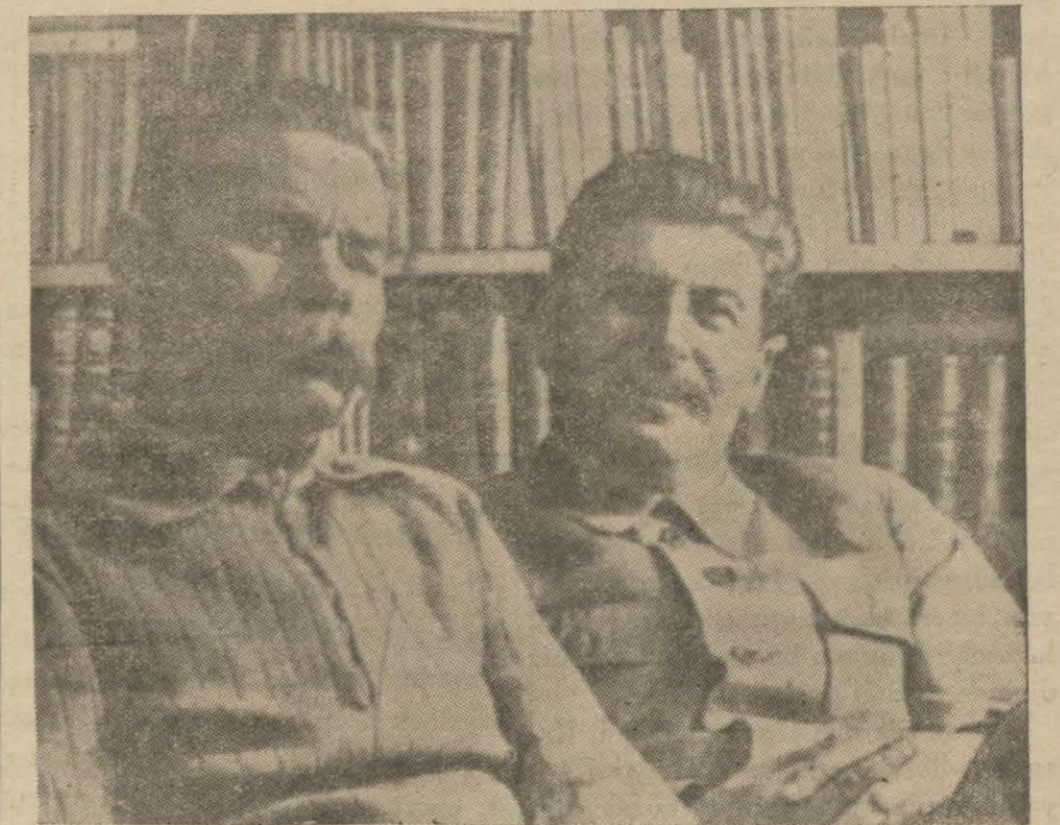
Promete, Zefs'in gazabını bildiği için Pandorun ve getirdiği çekmeceyi kabul etmedi; hattâ kardeşi Epimete'ye de onları

geri çevirmesini söyledi. Fakat Epimete, her hâdiseyi olduktan sonra düşünürdü; Pandorun güzelliği karşısında her şeyi unuttu. Onunla evlendi ve getirdiği çekmeceyi beraberce açtılar:

Dehşet!.. Kutunun içinden yer yüzüne, insanlığı kemirecek ve mahvedecek olan unsurlar, kötülükler, cinayetler, hiyanetler, yalan, riya ve fesat yayıldı. Pandora ile Epimete kutuyu tekrar kapamak istediler. Fakat geç kalmışlardı. Çünkü bunların hepsi etrafa kaçıp gizlenmişlerdi. Kutuda yalnız Ümid kalmıştı, o da uçmak üzere iken kapağı kapadılar. Ümid, bundan sonra ebediyen kapalı kaldı.

Ressam A. E. Bestall yukarıdaki kompozisyonunda, Pandorun çekmecesinden saçılan kötülükleri, yarasa, karasinek, böcekler, örümcek, kurt, solucan, kurbağa ve yılan gibi tiksindiğimiz ve korktuğumuz hayvanlar ve haşerelerle göstermiştir.

Reşad Ekrem Koçu

Maxim Gorki Stalin ile beraber

miştı. Onları anlamak için muhakkak onlarla yaşamış olmak, ruhi ahvallerine, fikirlerine vâkıf olmak lâzımdı.

Maxim Gorki böylece yetiştiği hayatı terennüm etti ve böylece de şöhret kazandı.

Siyasî hayatı

İzmir içinde yetişen bir insanın kolay kolay kapitalist rejimlerine uygun siyasî bir akide beslemesi beklenemezdi. Nitekim Maxim Gorki de görüş kabiliyetinin derinliği ile şöhret kazandıktan sonra Proleter ihtilâlini tertîv eden yazılar yazmıştı.

1905 de amele hareketine karşın Gorki 1914 den sonra da, Alman taraftarlığı eden, fakat ortalarda bozguncu bir hava yaratan bir gazete neşretmişti. 1917 de İlgene gazetecilik hayatına atılmış ve (Yeni)

Hayat) namile bir gazete daha çıkartmıştı.

Şöhretinin en yüksek noktasına ulaşan Gorkiye Kerenski hükümeti güzel sanatlar nazırlığına getirdi. 1921 de büyük Rus hikâyecisi Sovyetlerle anlaşarak memleketi terketti, evvelâ Almanyaya ve oradan da İtalyaya geçti. 1928 de maarif komiserliğine getirilen Maxim Gorkiye Kırmızı Vorontsov - Dachkov şatosu hediye edildi. Son seneler hasta olduğu için ekseriya İtalyada ve sıcak bir iklimde yaşadı. Kitaplarının fevkalâde satılmasından hâsıl olan gelirle ve hükümetinin verdiği tahsisatla eski günlerini unutacak kadar rahat ve huzur içinde yaşarken dün gözlerini hayata 67 yaşında kapadı

M. C.

GÖNÜL İŞLERİ

Kocamı Kurtarmak için Ne yapayım?

«On beş senelik evliyim. On yaşında bir çocuğumuz var. Kocamın son zamanlarda bir genç kızla düşüp kalktığını haber aldım. Ben 35 yaşındayım, kocam 40. Bu kızla yaşadığını herkes biliyor. Çünkü kız yanında çalışıyor. Giydirip besliyor. Ve ona karşı olan sevgisini saklamıyor. Ben bunu haber alınca çok müteessir oldum. Evvelâ kocama bundan bahsettim. İnkâr etti. Fakat kızla olan münasebetini kesmedi. Eşe dosta söyleyip hem onu, hem kendimizi fena vaziyete düşürmek istemedim. Fakat göz kapamağa da gönlüm razı olmadı. Nihayet şöyle bir tedbir düşündüm: Şu

kızı çağırayım, ona evimi yıkmaktan vaz geçmesini, kocamı rahat bırakmasını, zaten ondan kendisine hayır gelemeyeceğini söyleyeyim, diyorum. Siz ne dersiniz, bu benim için haysiyet kırıcı bir hareket olmaz mı?» Muazzez

Evinizi, kocanızı, çocuğunuzun isticbalini kurtarmak için ne yapmanız lazımdır. Kırk yaşında bir erkeğin bir kıza düşkünlüğü bir sevgi, bir aşk, bir düşkünlük meselesi değildir. Sadece bir değişiklik ihtiyacıdır. Çabuk geçici bir heves'ten ileri gidemez. Bu sebeple kocanızın bir dalâleti evinizin yıkılmasına sebep olmaz. Bence kıza müracaata lüzum yoktur. O belki bu meseleyi hissi tarafından görür. Bu takdirde onu kandırılmazsınız. Fakat kocanız üzerinde müessir olmaza çalışmak bana daha doğru görünür.

TEYZE

Berlin olimpiyadlarının son hazırlıkları

Almanlar neler yapıyorlar, Japonların gönderecekleri kuvvetli takım, Amerikan atletlerinin elde ettikleri yeni dereceler

Berlinde olimpiyatlara girecek dünya sporcularının ikametleri için yapılan olimpiyat köyü

Ağustosta Berlin'de yapılacak olimpiyat müsabakaları için dört senedenberi hârikülâde bir hazırlık yapan Alman olimpiyat komitesi bu müsabakalarını şimdiye kadar yapılan olimpiyatların bir nümunesi olacak şekilde hazırlanmış bulunmaktadır. Olimpiyat oyunlarının muhtelif müsabakalarına Almanlar 401 erkek, 47 kadın sporcu ile iştirak edeceklerdir.

Alman olimpiyat takımının kadrosu 67 atlet, 30 kürekçi, 26 yelkençi 16 boksör, 35 yüzücü, 28 güreşçi, 15 skirim, 12 binici olarak tesbit edilmiştir.

Maraton şampiyonu Zabala Berlinde 1932 senesinde Amerikanın Los Ancelos şehrinde yapılan onuncu olimpiyat müsabakalarında Maraton yarışını kazanan Arjantinli Zabala Berlin olimpiyatı için altı aydanberi Almanyada hazırık idmanı yapmaktadır.

Finlândiyalıların en büyük rakibi olan Zabala Berlin olimpiyatında 10,000 metrelik yarışa da girecektir.

Danimarka prensi olimpiyada giriyor Danimarka prensi Gustav olimpiyat seçmeleri için yapılan müsabakada birinciliği kazanmıştır.

Prens olimpiyat müsabakalarının binicilik müsabakalarında Danimarkayı temsil edeceklerdir.

Japonlar olimpiyada kuvvetli bir takımla geliyorlar

Berlin olimpiyatlarına büyük bir kadro ve kuvvetli bir takımla iştirak edecek olan Japonlar, 53 yüzücü, 4 atlayıcı ile 11 su topu için müsabık göndereceklerdir.

Yüzme yarışları için Japonyadan Berlin'e ayrıca 11 kadın yüzücü gidecektir.

Atletizm müsabakaları için şimdilik 4 Maraton koşucusu seçilmiştir.

Japonların olimpiyat kafilesinde muhtelif sporlar için 25 antrenör bulunacaktır.

Japonlar Berlin müsabakalarından sonra Avrupada muhtelif şehirlerde müsabaka yapacaklardır.

Londradan Berlin'e bisikletle gidecek kafiye

Londranın meşhur bisiklet klübü Berlin olimpiyatı münasebetile Londra ile Berlin arasında büyük bir tenezzüh tertip etmiştir.

Londradan hareket edecek 500 bisikletçi olimpiyatlardan evvel Berlinde bulunacaktır.

6000 İngiliz seyircisi de Berlin olimpiyatlarında müsabakaları seyredeceklerdir.

Amerika atletlerinin olimpiyat hazırlıkları

Olimpiyat müsabakalarında muvaffak-

yetten muvaffakiyete koşan Amerikalı atletlerin iki üniversite arasındaki müsabakalarında çok şayanı dikkat neticeler alınmıştır.

Bu müsabakalarda uzun athyanlardan beş atlet 7,50 den fazla atlamağa muvaffak olmuşlardır. Hâlihazırda dünyanın en seri koşucusu zenci Ces Ovens yüz metreyi 10,3 de, iki yüz metreyi 20,8 de kaşmağa muvaffak olmuştur. Ovens aynı gün 7,80 uzun atlamıştır.

Obrin dört yüz metrelik yarış 47,4 gibi fevkalâde bir derece ile kazanmıştır. Meşhur İstmen 800 metreyi 1,52,9 gibi çok güzel bir zamanda koşmuştur.

1500 metrelik yarışta Venske 3,52,6, meşhur Kaningam 3,57,7 yapmıştır.

110 metre manialı koşuda Fil Kuper 14,2 saniye gibi çok yüksek bir derece elde etmiştir.

Fransis gülleyi 15,78 atmış, Carpinter diski 51,3 metreye savurmuştur.

Müsabakaların en genç atleti Teri cirit at mada 67,86 gibi güzel bir derece yapmıştır.

Yüksek atlamada Conson 2,2/2 metreyi, Marti de 2,5 metreyi kolayca aşmışlardır.

Amerikanın muhtelif şehirlerinde yapılan müsabakalarda 18 atlet 1,90, 14 atlet de sırkla atlamada 4 metreden fazla atlamışlardır.

Ecnebi memleketlerle iş yapanlar için

Ankara, 18 (A.A.) — 2/12/1935 tarih ve 3627 sayılı kararnamenin (a) fıkrasına istinaden Türk parasının kıymetini koruma hakkındaki 11 sayılı kararnamenin muaddel 32 nci maddesinin tatbik edildiği memleketlerden birine yapılan ihracat mukabilinde, mezkûr maddenin (b) fıkrası mucibince istenilen vesikayı getiremediğinden dolayı şimdikiye kadar ithalât yapamayanların aşağıdaki vesikalari tetkik edilmek üzere en geç 30/6/1936 akşamına kadar İktisat Vekâletine göndermeleri lüzumu bildirilir.

1 — İhracat beyannamesinin musaddak sureti.

2 — Takas tetkik heyetlerinin takdiri kıymet beyannamesinin musaddak sureti.

3 — Satış faturalının musaddak sureti.

4 — Konşimento sureti.

Sekiz aydır hastanede yer bekliyen veremli

Elindeki istida numarasını göstererek soruyor "Bu mübarek yatak değil de mezarlık numarası mı?,"

Yazan: Selim Tevfik

Şu gazetecilikte adına «mevzu» denilen mefhumun çok garip cilveleri vardır.

Bazen insanı, yola gelmez bir kadın nazile günlerce peşinden koşturur. Bazen de, Yemenli bir Emir kölesi gibi adamın ta ayağına kadar gelir.

Bizim fakir taliimiz ekseriya, birinci çeşit mevzudan yana açıktır.

Fakat dün, kazara taliin ikinci çeşit inayetine uğradım, ve mevzuum, ta yazı masamın baş ucuna kadar geldi çatı.

Mevzuumun, yani bugün mevzu edin -diğim delikanlının adı Nuri.

Terzi elinden en az on yıl evvel çıkmış esvabımın, suya konmuş şeker gibi eriyip dökülmesine remak kalmış.

30 yaşında ya var ya yok. Sol kolu, dirseğine kadar alçıda:

— Bir kazaya mı uğradın? - diyorum.

— Hayır! diyor. Ve ilâve ediyor:

— Kemik veremi... Altı aydır alçıda...

Bu gidile bir daha çıkacağı da benzemi -yor.

Gösterdiğim sandalyeye ilişiyor.

Benzi olgun bir limon kabuğu kadar sa-

Nuri

rı. Fakat yaşamak, hayatın en tatlı çağından gâm almak arzusu ile yanan gözlerinde, ziyan olmağa mahkûm gibi görünen bir zekânın aydınlığı, parlaklığı var.

Belli ki, sefaleti düşmesinin sebebi, doğuştan kabiliyetsizliği değil:

— Ben, diyor, Osmaniye köyünde, Puluk sokağında, 10 numaralı evde oturuyorum. Fakat öyle bir ev ki, içine pehlivan Çoban Mehmedi oturtsanız, yirmi dört saatte iğne ipliğe döner.

Ne yapalım ki anamın işi orada... Basmanhede çalışıyor, ve ayda on bir lira kazanıyor.

Bu para ile hem kiraya, hem boğazımıza, hem de üstümüze başımıza yetişmeğe çalışıyor.

Ve düşünün ki, benim sade kemiklerim değil, ciğerlerim de hasta. Sekiz aydır, rahatça bir döşeğe kavuşabilmek için sıra bekleyip duruyorum.

— Sekiz ay mı?

— Evet... Hattâ, tam hesabını yaparsam, küsuru da vardır. Sekiz ay evvel, bir hayır sahibi bana:

— Yahu, dedi, bu vaziyette ne diye dolaşıyorsun? Devletin hastahaneleri ne güne duruyor?

Bir istida yaz valiye. Seni üç günde yattırır bir köşeye...

Bu sözler, kesilen ümitlerimi diriltti. İki öğün yemeğimi kesip 16 kuruşluk bir pul aldım. Bizim mahallede bir Acem Avni vardır. Maniler şürler filân yazar Alim adamdır yani.

Ona dokunaklı bir istida döktürttüm. Gittim valiye dayadım. Vali istidamı sıhhiye müdüriyetine havale etti. İşte o havale -den sonra, istida elden ele bir dolaşmaya başladım. Ben peşine yetişemez oldum.

Sıhhiye müdüriyeti dispansere havale etti. Dispanser muayene edip yine sıhhiye gönderdi. Sıhhiye müdürü bir imza çakıp tekrar valiye yolladı. Vali muavinine havale eyledi. Vali muavini yeniden sıhhiyeyi boylattı. Sıhhiye müdürü kaleme gönderdi. Dizlerim titreye titreye kaleme gi -rerken, bu havaleler yüzünden bana ha-

HALKIN FİKRİ

Garsonların yüzde on hakkı

Gazeteler otel, bar, lokanta, gazino ve bahçelerde hesaplarımızın üzerine ilâve edilen yüzde on garson hakkının bizlere hizmet eden garsonlara verilmediği hakkında bir takım şikâyetlere muakkes oluyorlar.

Garsonlar cemiyeti lokantacılara müracaat ederek bu paranın garsonlara verilmesini talep edecekmiş. Bu mesele hakkında garsonlar ve lokanta sahipleriyle görüştük. Fikirlerini aşağıya yazıyoruz:

Garson Bay Cemal:

— Evet doğrudur.

Müşteriden alınan yüz -

de on bize verilmiyor.

Hakkımız kayıyor. Ba -

zı yerlerde, bunu yapıla -

cak ziyan mukabilinde a -

lakoyuyoruz, diyorlar.

Doğru değildir. Biz bu -

rada yüzde beş alıyoruz.

Bir şey kırınca parasını

bu yüzde beşten kesiyor -

lar. Bizim en büyük der -

dimiz şu rekabet... Piya -

sada artık meslekten gar -

son aranmıyor. Evvelden

çöpgülük, yahut şoför

muavinliği, velhasıl gar -

sonlukla hiç bir alakası

olmayan işlerde çalışmış

ve şimdi işsiz olanlar beş

liraya garsonluk ediyor -

lar. Bunlar piyasayı kır -

yor. Patronlar da ucuz ol -

sun diye en meslekten an -

lamıyan adama beyaz

gömlek giydirip oraya sa -

lıveriyorlar. Bize ziyan o -

luyor.

Ankara caddesinde

Bahçeli lokanta sahi -

bi Bay Ali Rıza Arda:

— Buralarda, böyle lo -

kantalarda bu mesele mev -

zuubahs değil. İştiğimize

göre bahçeli gazinolarda

patronlar kasaya yapılması

muhtemel ziyana karşı

müşteriden alınan yüzde

ondan bir miktar ayıyor -

larmış. Biz burada her ak -

şam yüzde on üstüne he -

sabımızı görürüz. Eğer zi -

yan olursa o zaman para

keseriz. Fakat bahçeli lo -

kantalar bu usulü yapmı -

yorlarmış. Onlar daha ih -

tiyatlı davrandıkları için ta -

biî bu da gasonların hoşu -

na gitmiyormuş. Biz bura -

daki lokantacılarla gar -

sonlar uyuşmuşuz, iyi ge -

çiniyoruz. Kavgâ edenler,

birbirlerinden hesap arıyan

veya birbirinden hesap

saklayanlar biz değ:

Konya Lezzet lo -

kantasında garson

Bay Sezai:

— Biz müşteriye seve

seve hizmet ediyoruz!. O -

nu memnun edelim, o -

nun vereceği yüzde onu

hak edelim diye temizli -

ğe de çok riayet ediyö -

ruz. Onlara böyle baktı -

ğımıza mukabil müşteri

de seve seve yüzde onu

veriyor ve verirken de bu

paranın bizim elimize gel -

diğini zannediyor. Hal -

buki bu paralar bize gel -

miyor. Patronda kalıyor.

Ben on sekiz senelik gar -

sonum, bir çok yerlerde

çalıştım. Meselâ büyük

barlarda.. Patron müşte -

riden kesilen yüzde onun

sekizini alakoyar, garsona

yüzde iki kalır. Bazı yer -

lerde yüzde beş, bazıla -

rında yüzde dört alınır.

Biz burada yüzde beşe ça -

lıyoruz.

Şef garson Bay E -

sat:

— Garsonlar yüzde on

almak istiyorlar. Gene

yüzde on almıyor amma,

kırık parası kesiliyor. Yü -

zde ile çalışılan yerler var.

Aylıkla çalışılan yerler

var. Bazı yerlerde esasen

çok müşteri olsun diye

müşteriden yüzde on de -

ğil, yüzde beş filân alı -

nyor. Tabii garsonun ri -

zasile.

Garson Bay Yani

Karayani:

— Bizim şikâyetimiz

yok. Biz yüzde on alıyo -

ruz. Kırıp dökersek, para -

sını ayrıca veriyoruz. Şi -

kâyet eden garsonlar bü -

yük yerlerin ve bahçeli

yerlerin garsonları.. onlar -

dan yapacakları ziyan kar -

şılığı olarak para kesiliyor -

muş. Garsonlar böyle söy -

lüyorlar.

Garson Bay Rıza:

— Benim yüzde ondan

filân haberim yok, ben

aylıklığım. Ayda on beş

lira alıyorum, ötesine ka -

rışmıyorum. Patron müş -

terilerden yüzde on hesa -

bı alsa da, almasa da be -

nim umurumda değil.

Çünkü ben cebime giren

aylığı biliyorum ve bu da

bana kâfi geliyor.

vale gelmeden yatağa kavuşacağımı umu -

yordum. Fakat kalemde elim bir numara

verdiler:

— Bunu al, dediler... Şimdilik hasta -

hanelerde yer yoktur. Başahr boşalmaz

seni yatacağız. Arada bir bize görün!

Ve ben, tam sekiz aydır, arada bir gi -

dip onlara görünüyorum. Benim ciğerle -

rimdeki kan boşandı. Fakat daha yataklar

boşalamadı!

Yüreğini boşaltan biçare delikanlı:

— Acaba, dedi, bizim arzuhalcı bana

azizlik edip te, hastahanede yatak yerine

mezarlıkta yer mi istedi?

Ve kapıdan çıkarken, elindeki kâğıdı

gösterip ilâve etti:

— Bu mübarek; yatak değil de mezarlık

numarası mı yoksa?

★

Onun çıkışından sonra yazdığım bu sa -

tuirlara göz gezdiren bir arkadaş sordu:

— Ne diye yazıyorsun bunları? İstan -

bulda vermeden ölen, yiyecek bulamıyan

bir Nuri mi var ki?

Ben bu suale cevap veremiyorum, ve

bir suç işlemiş gibi önüme bakarak düşü -

nyorum:

— Acaba sefaleti tabii görmekten baş -

ka çare kalmadı mı?

Selim Tevfik

BÜTÜN ÜLKEYİ
HER GÜN

Yazan: Orhan Selim

KAN KONUŞMAZ!

Son Postanın Edebi Tefrikası: 20

— Lâmbayı yakayım da sofrayı kurulum, dedi. Annem nerdeyse gelir...

Gülizar, masanın üstünden lengeri kaldırmak isterken usta atıldı, len geri aldı ve kalın parmaklı, nasırlı sağ elinin yan tarafı genç kadının kiraz kurdu gibi, beyaz ve canlı serçe parmağına değdi.

Lâmba yakıldı.

— Sofrayı ben kurarım efendim, siz zahmet eymetin.

Usta, Gülizarın artık gözle görülecek kadar gündün güne ağırlaşan vücuduyla iş görmesini doğru bulmuyordu ama, onun sofrayı kurmak arzusunun önüne geçmeğe gönlü razı olmadı. Bir kenara çekildi. Ona şimdi asma lâmbanın durup dinlenmeksizin mutfağa döktüğü ışık, bir portakal suyu gibi kızılı sarı geliyor. Ve bu yaldızlı havanın içinde Gülizarın mor yemenisi, siyah saçları ve bembeyaz, çıplak açık kemikleriyle kımlanmasını rüya görür gibi seyrediyor.

Gülizar, sofrayı ağır ağır, itinayla kurmaktadır. Masanın üç tarafına üstüste ikişer tabak koydu. Yine Gâvur Cemalin ısrarıyla alınan fakat nadiren kullanılan maden çatal bıçak ve kaşıkları, bıçak altta, çatal kaşık bıçağın üstüne çaprazlama gelmek üzere tabakların sağına yerleştirdi. Sonra üç havlu çıkardı. Havluları yelpaze biçiminde açarak bardakların içine köklerin den soktu. Tuzluğun tuzunu bir kaşık tersiyle düzeldikten sonra çatalın dişleriyle üstüne yol yol çizgiler bıraktı. Velhasıl, Göztepede küçük hanımın düğününe şehirden getirilen alafranga sofracının bütün hünerlerini elinden geldiği ve «mevcut malzemeye göre aynen tatbika» çalıştı.

Usta, yelpaze biçimindeki havluları, çifte tabak ve öbek öbek çapraz çatal bıçaklarıyla lâmbanın altında acayip bir bahçe gibi açılan bu sofranın altında duyduğu «hayret ve takdiri izhara» vakit bulamadan sokak kapısı çalındı.

— Annem olacak. Siz zahmet etmeyin, ben açarım.

Usta, sokak kapısını açmağa gitti ve anası önde tekrar mutfağa döndüler.

Ustatın anası bir iskemle çekip oturdu.

— Kafam kazan Nuri, dedi. Bunalıdım.

— Neredeydin anne?

— Besime hanımlardaydım. Haber göndermişler. Kızı doğurmuş dün. Sabaha karşı. Ev zaten küçük. Dönecek yer yok. Yedi mahalleden misafir gelmiş. Bir de kötü losa şerbeti yapmışlar ki içim bulandı. Losanın yatağı dersin, şerbetten berbat. Fukaralık ayıp değil ama oğlum ne de olsa insan böyle gününde bir atlas yorgan olsun diktirir.

Gülizar ayakta, Nuri ustanın karşısında duruyor. Bu losa sözünün açılması ustanın canını şıktı. Gülizara baktı. O da bir tuhaf.

Ustanın anası hâlâ losa evi hakkındaki «tenkid» lerine devam ediyor.

Ustanın gözü Gülizarın şiş karnına ilişti. Ustanın karnına baktığını görmüş gibi Gülizar elleriyle karnını saklamak istedi. Kollarını göbeğinin üstünde kavuşturdu.

Usta bir an, «Gülizar gebe olmasaydı keşke!» diye düşündü. Gülizar, gebeliğinden ilk defa utandı. Çünkü gebe oluşu şimdiye kadar onun yalnız canını sıkmaktan başka bir tesir yapmamıştı üstünde.

Ustanın anası, Besime hanımlar hakkındaki sözünü bitirdi. Karşılıklı ayakta duran Gülizarla oğluna baktı. Sonra birdenbire, o miras meselesinin geçtiği geceden önceki hinçli sesle:

— Nuri oğlum, dedi, bizim elâlem için söyledığımızı el âlem de bizim için söyler. Biz de yolcu bekliyoruz. Sen şimdiden yorgancı Selimle konuş, şöy-

le Nuri ustanın karısına yaraşır bir yorgan diktirsin. Vakit geldi, gelecek. Komşunları filân çağırmyacağım... Çağır-mak yakışık almaz... amma ne de olsa...

Usta, anasının sözünü ters bir taraftan, oldukça aksilikle kesmek için beklediği fırsatı buldu:

— Niye, dedi, niçin çağırmyacak mışsın? Çağır. Hattâ kâtip Nuri beyinkileri de davet et. Utanacak, sıkıla...

Birdenbire durdu. Gözüne sapsarı olan Gülizar ilişti. Gülizar öyle bitkin-di ki.

Usta, Gülizara baktıkça anasına karşı hayatında ilk defa, apansız kırılmış olduğunu anlıyor. Kendi kendine kızıyor. Ana oğul deminki konuşmalarıyla çok ayıp bir iş yaptılar gibi geliyor ona.

Üçü de susuyorlar. Oğlunun birdenbire sözünü kesmesinden kendine kızdığını anlayan ananın hıncı büyüdü. Gülizara, kendisiyle oğul arasında diken olmağa başlayan kadına karşı korkunç bir düşmanlık duydu.

Usta, mırıldanır gibi:

— Yemeği ısıtayım da yiyelim, dedi.

Anası:

— Ben ısıtıyorum, diye yerinden kalktı ve hışımla tel dolabtan sahanları çıkarıp ateşe koydu.

Yalnız ısınan yemek cızırtısıyla üstü zama nzaman çizilen sessizlik, sofraya oturulana kadar devam etti.

Ustanın anası çarşafını çıkarmadan yemeğe oturdu, Nuri usta Gülizara:

— Buyurun, dedi.

Gülizar, hâlâ sarı ve üzüntülü. İskemleye ilişti. Usta da yerine otururken anası sofranın üstünü süzerek mırıldandı:

— Bu ne bu böyle, gâvur sofrası gibi.

Bu söz, kaynananın gelene resmen ilanı harbi demektir.

Usta bunu anladı. Gülizar korktu.

TEŞEBBÜSÜ ŞAHSİ

Gâvur Cemal, cuma günü sabahı, köprünün Üsküdar iskelesinde Nuri ustaya karşılaştı:

— Merhaba ustam, nereye?

— Sana geliyordum hocam.

— Ben de sana. Şimdi yolun ortasındayız. Nereye gideim? Sana mı, bana mı?

— Sen bilirsin hocam.

— Bu mühim kaziyenin idrakini bana bırakıyorsan, ben derim ki, ikimizin de gönlü kırılmasın, ikimiz de gitmek istediği yolun yarısından dönmüş olmasın, ne sana gidelim, ne bana. Benim Kızıltoprakta oturur bir antika ahbabım vardır, ona gidelim. Olur mu?

— Olur ama...

— Olur dedikten sonra «ama, lâkin, fakat» gibi lâkırdılar pek içerlerim.

— Fakat hocam...

(Arkası var)

TURAN
TIRAS KREMI
VE TIRAS SABUNU
KULLANINIZ

İpek

İpek deyince hatırıma evvelâ Bursa yolu ile Bursa geliyor; ve onu karışmış mühimleşmiş hatıralar kovalıyor: Dutluklar, tombul ve tüylü böcekler, turtullar; sonra tarihi bir yapı olan Koza hanı ile yağın yağın kozalar, Koza hanı tellâlları ve ipek bezirganları, daha sonra ipek fabrikalarının saz vücutlu amele çocukları ile kınalı işçi kızları...

Fakat bugün, yasemin kadar beyaz ve yasemin kokulu bir işçi kızını seven ve her gün ipek dokuyup küçük sevgilisine basma alamyân safran yaprağı kadar ince ve menekşe güzeli bir amele çocuğunun aşkından bahsedecek değilim.

İpekçiler bu satırları yazdığım gün, yani 19 Haziran 1936 da toplanacaklar ve ipekçilerimizin ıslahı için mühim kararlar vereceklermiş. Rekabet yüzünden ipekli kumaşların kalitesi bozulmuş. Halk ta pek haklı olarak ipekçilerimize karşı olan eski rağbetini göstermemeye başlamış. Buna mâni olmak için Ekonomi Bakanlığı ipekçilerin cinsini ve yapılaş şartlarını tesbit eden bazı esaslar vücuda getirmiş. Fakat bunları karar altına almadan ipek fabrikatörlerinin de fikrini almak istemiş. Alâkadarlar ticaret ve sanayi odasında bir toplantı yapmışlar ise de ekseriyet hâsil olmamış. Şimdi bugün toplanacaklar.

Hiç şüphesiz ki ipek, bugün millî servet kaynaklarımızdan biridir. Bizim memlekette ipeğin tarihini bilir misiniz? Size bugün kısaca onu anlatayım:

Zamanımızdan 1400 yıl kadar evvel, Ayasofyayı yaptırmış olan imparator Justinianos zamanı ve Bizans imparatorluğunun en parlak devri, İstanbul, bütün dünya ticaretinin âdeta bir merkezi idi.

Kızıldeniz, Karadeniz ve Suriye üzerinden gelen bütün ticaret yollarının mahreğleri imparatorluğun elinde idi. O asırlarda en kıymetli ticaret malı Hindistan ve Hindî şarkî adaları ile Arabistandan gelen tarçın, karanfil, karabiber, zencefil gibi baharat ile güzel kokular; ve Çinden gelen ipek idi. İpek ticaretinin en büyük komisyoncuları da İranlılardı. Çinliler ipekçilerini Seylân adasına getirirlerdi. Bu ada bir antrepo vazifesini görürdü. İranlılar da buradan alıp garba naklederler, Bizans tüccarlarına satarlardı. İmparator Justinianos İran ile ticaret etmek üzere Nizib, Kellinip ve Artaksata şehirlerini tayin etmişti. Fakat İranlılarla Bizanslılarla sık sık harpler olduğundan, şarkî ticareti ve bu arada bilhassa ipek komisyonculuğu da Habeshilere geçmişti. 532 yılında, Justinianos krallar kralına bir sefaret heyeti göndererek ipek ticaretini komisyonculuğunu tekellif etmişti. «Kralar kralı» bu teklifi kabul etmiş, fakat İranlıları Seylân piyasasından uzaklaştırmağa muvaffak olamamıştı. Bunun üzerine ipek böceğini kendi memleketlerinde yetiştirmek isteyen Justinianos tohum getirmek üzere 552 de Çine iki keşiş gönderdi. O zaman Çinliler ipekböceği tohumunu dışarı çıkartmazlardı. Buna teşebbüs etmek idam ile cezalandırıldı. Fakat Çine giden Bizanslı keşişler büyük zorluklarla elde ettikleri ipekböceği tohumlarını, sureti mahsusada yapılmış olan içi oyuk bastonlarına doldurmuşlar ve tohumları Çin gümrüklerinden kaçırarak Bizansa getirmişlerdi. İmparatorun teşvik ve himayesile böcekçilik süratle yayılmış, Suriye, Bursa havalisi ve Yunanın Tep, Korent ve Atina civarı gibi imparatorluğun muhtelif yerlerinde ipekhaneler kurulmuştu. İmparator Justinianos ipek iticaretini bizzat kendi inhisarına almış, ipeği gayet yüksek fiatlarla sattırmağa başlamıştı.

Reşad Ekrem Koçu

DOYÇE ORIENT BANK

Dresdner Bank Şubesi
Merkezi: Berlin

Türkiyedeki şubeleri:

Galata - İstanbul - İzmir

Deposu: İst. Tütün Gümrüğü

Her türlü banka işi

Doktor Hafız Cemal

Dahiliye mütehassısı

Pazardan maada hergün 3 - 6
Divanyolu (118) No. Telefon: 22393
Tel. Kandilli 38 - Beylerbeyi 48

ARTIK YAZABİLİRİM!
Köprü Üstünde Komedi

Yazan: Ermel Talu (Ercümend Ekrem)

12 -

Abdülhamidin muhafazasına memur zuhaf taburlarından iki nefer

Fakat eğer birazıcık kurnaz olsa idi, Zede bu tarafa koşmağa, kaçışmağa başlardı.

Bir çokları, Fermentecilere, Rihtıma, Domuz sokağına doğru koşuyor, bazıları da oradaki Borsa ve Mehmet Ali paşa hanlarına sığınıyorlardı.

Lalam beni kolumdan yakaladı ve sağ taraftaki bir kunduracı dükkânından içeriye soktu.

Biraz sonra, ortalık az çok mayna olmuştum. Başımı dışarıya çıkıp ta baktığımız zaman, köprünün Galata cihetindeki başında ahalinin yığılı bir vaziyette merakla bir şeyi seyrederek olduğunu gördük.

Tuhafı, hiç kimse ileriye doğru bir adım atmıyor, köprünün üzerinde ilerlemeğe cesaret edemiyordu.

Müruru üburu böylece inkitaa uğratan acaba ne idi? İleriyi göremiyenlerin ağzında bir takım rivayetler dönlüyordu. Kimi, Tophanedeki salhanalardan yarı boğazlanmış olduğu halde kaçan bir sığırdan bahsediyor, kimi de sarhoştan, azılı deliden, kuduz köpekten dem vuruyordu.

Bu sırada, nazarlarımız Aziziye karakolunun pencerelerine ilişti. Karaköy ve civarındaki bu kadar telâş ve patırdıya rağmen, zabitan yerlerinden bile kımldamamışlar, soğukkanlılıkla sokağa bakıyorlardı.

Kapıdaki nöbetçi efrat da kımldama-mışlardı. Demek ki mesele, sandıldığı kadar ehemmiyeti hâiz değildi.

Böylece yüreğimize su serpilince, lalamla elele, vapur iskelesine doğru yürümeğe başladık.

Arkamızdan, bizi tesyi eden mütehayir bakışların farkında olmaksızın, iki üç adım ilerlemiştik ki, kuvvetli bir el kolumuza yapıştı, bizi durdurdu. Aynı zamanda, sert, kalın bir ses, lalama hitapla:

— Be adam! Çocuğu göz göre ölüme mi götürüyorsun?

Diye çıkıştı.

— Ne demek istiyorsun?

Demeye kalmadı, kalabalık yine dalgalandı, geriledi. Ve bu dalgaya biz de katılıp, kendimizi tekrar kişelerin hizasında bulduk.

İşte o zaman, meselenin neyin nesi olduğunu anladık. Uzakta, köprünün tam Üsküdar iskelesi hizasında, karşılıklı iki adam duruyordu: Maiyyeti seniye zuhaf alayı efradından iki kişi.

Her birinin elinde de yalın birer kasatura vardı.

Kılıç kalkan oynar gibi, cakalı hareketlerle, bir sağa, bir sola gidiyor, duruyor, bazen biriken halkın üzerine saldırır gibi yapıyor, bazen de, köprünün parmaklığına dayanarak, rahatça birer sigara telden-diriyorlardı.

Acele işleri olanlar, orada, Han önünden, rihtımdan birer kayığa atılarak o suretle Eminönüne geçiyorlardı.

Diğerleri ise, sebebi malûm olmayan bu gülünç hâdisenin nasıl neticeleneceğini beklemekte idiler.

(Arkası var)

Londra zabitasına karşı 6 muharrir: 5

Bir itiraf

Son Postanın tefrihası : 49

Yazan: Margery Allingham

İngilterenin en tanınmış altı zabita romancısı Margery Allingham Anthony Berkley, Freeman Vills Grofts, Father Ronald Knox, Dorothy Sayers, Russell Thorndike kahramanları meçhul altı zabita romanı yazıyor ve katillerin keşfini İngilterenin en maraf zabita müfettişi «George Cornish» e bırakıyorlar. Bunlardan dördünün eserlerini okudunuz. Polis müfettişi de fikrini anlattı. Şimdi beşinci muharrir Margery Allinghamın eseri başlamıştır.

Bu eser bütince gene polis müfettişinin katili nasıl tayin ettiğini kendi ağzından dinleyeceksiniz.

Zabita müfettişi iş başında

Bayan Margery Allinghamın yazdığı vak'ayı okur okumaz ayağa kalktım ve katili tevkif etmek üzere yola çıkmak istedim. Fakat:

1 — Eserde verilen adresin eksik olduğunu.

2 — Halihazırda Skotlandyardda muvazaf olmadığımı.

3 — Yalnız itirafın suç için kat'i bir delil teşkil etmediğini.

4 — Vak'anın bir hakikat değil, fakat bir hikâye olduğunu.

Hatırlayarak yerime oturdum.

Bayan Margery hünerli ve yaratıcı bir muharrirdir. Onun anlattığı bu vak'a iz bırakmayan, katili adaletten kurtaran bir vak'a mıdır?

Şunu açık söylemek isterim ki bu sual karşısında mütereddidim.

Muharrir vak'ayı istediği gibi yazmış ve anlatmış bulunuyor. Bu yazış ve anlatışa göre şüpheye yer yoktur. Bâhusus bütün şahadetlerin lehte olması şüpheleri büsbütün zafa uğratar. Fakat bu vak'a zabitanın eline geçmiş olsaydı, muharririn yazdığı gibi değil; daha çok başka bir şekilde tahakkuk edebilirdi. Çünkü ceset üzerinde yapılacak araştırmalar bir takım parmak izlerinin görülmesine sâik olur ve bu parmak izlerinin fotoğrafları alındıktan sonra tahkikatın mecrası değişir, meselâ katilin Frank'ı sevmediği anlaşılırdı.

Bundan başka hâdiseyi bir gören kimsenin bulunması çok muhtemeldir. Çünkü komşulardan birinin hâdisi sırasında pencereden bakmakta olması ve didişmeyi görmüş bulunması çok melhuzdur. Bu da hâdiseyi, keşfolunmayacak mahiyetten çıkarır.

Şunu itiraf etmek lâzımdır ki hâdisi müsaait şerait dairesinde vuku bulmuşsa faili keşfetmek oldukça müşküldür.

Muharririn unuttuğu pek mühim âmil, Frankın karısı Luizdir. Luiz, Polli'nin kocasını kat'iyyen sevmediğini biliyordu. Sonra kendisi kocasını seven bir kadındı. Onun bu hâdiseden bir şeyler anlamış olması zaruridir. Ve bunlar vaziyeti aydınlatmaya kâfidir. Çünkü Luiz, meselâ Manchester seyahatinden bahsederek, kocasının bu seyahate iştirak edip etmemesi üzerinde vuku bulan münakaşaları anlatır ve zabita memuru bunları işliyerek vak'ayı aydınlatır.

Gerçi Luiz de kocasından sonra acı bir kazaya kurban gitmiştir. Fakat onun bir takım hatırat bırakmış olması yahut bir mektup ile vaziyeti anlatmaya çalışması çok muhtemeldir.

Bunu kabul ettiğimiz takdirde vaziyet tamamile değişir. Bâhusus Polli zabitanın kendisinden şüphe ettiğini ve her sözü üzerinde durduğunu görünce sarsılır. Zabitanın Frank'ı sevmediğini ve ondan nefret ettiğini anlayacakları için bu nefretin hudut ve mahiyetini uzun uzadıya tahkik edecekler ve Polli'yi bir hayli sıkıştıracaklardır. Polli'nin sarsılacağından ve aksak cevaplar vermeye başlayacağından şüphe yoktur.

Fakat benim kat'iyyetle emin olduğum bir nokta varsa, kocasının ölümlünden bir iki gün sonra bir kazaya kurban giden Luiz bir mektup bırakmıştır. Bu mektup bu çeşit kazalardan evvel behemehal yazılır. Bu mektubun ifsaati, zabitanın tahkikatını her halde kolaylaştırır.

Bir nokta daha var. Frank'ı öldüren Polli bir iki gün sonra Luizin ölümü ile karıştıktan sonra muhakkak ki ağır bir sademeye uğramıştır. Bu çeşit sademelerin neticeleri çok mühimdir ve bir çok insanları itirafa gevkeder.

Bu kadının birbirini takip eden bu hâdiseden sonra huzur içinde yaşamasına imkân tasavvur etmiyorum. Bu kadın geceleri bağırtarak uyanır, korkunç rüyalar görür ve bütün bunların sinirlerini bozar.

Fakat bu kadının metanetini muhafaza ettiğini ve sırrını faşetmediğini tahmin edelim. Onu yakalamak imkânları yine mevcuttur.

Bir katil kürmünü irtikâp ederek muvaffak olduğunu ve ele geçmediğini gören katiller, aynı usulü tekrar tatbik etmek isterler. Onun için Polli'nin bu hareketi tekrar etmesi kuvvetle muhtemeldir.

Bunun için kendini yine haklı görmesi ve bir meseleyi ölümle temizlemeğe kalkması kâfidir.

Bu çeşit adamlar tecrübe geçirmiş olduklarına inandıkları için yine ele geçmeyeceklerine inanırlar.

Halbuki hakikat bunun hilâfıdır. İkinci hâdisi bunların bütün içyüzlerini meydana çıkarmaya yardım eder.

Gerçi Polli'nin bu adamı Luizi kurtarmak ve sefaletle düşürmek için öldürdüğünü ileri sürülebilir. Fakat bu düşünce yanlıştır. İnsan hayatı mukaddestir. Onu ancak kanun ve adalet, cemiyeti korumak için idam edebilir. Fert, hiç bir vakit mahkeme vazifesini yapamaz. Çünkü bunu yaparsa ortallığı anaşır kaplar.

Bu bakımdan Polli'ye hak vermeye imkân yoktur. Çünkü Polli, vaziyeti yalnız kendi göziyle görüyordu. Ferdin görüşü, bir adamı mahkûm etmeye kâfi gelemez.

Bununla beraber muharrir Margery Allingham'ın zekâsına hürmetle eğilirim.

Yarın

Polisin ziyareti

Yazan: Anthony Berkley

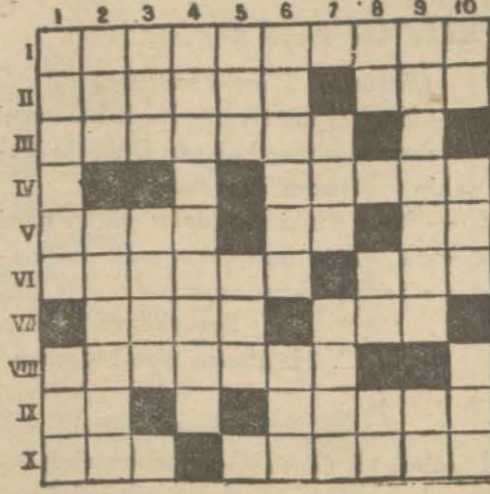
**Ademi iktidar
Bel gevşekliği
DERMANSIZLIK
Vücut ve dimağın
YORGUNLUĞUNDA
SEKSÜLİN**

Pek müessir ve emin
BİR İLAÇTIR

Kutusu 200 Kuruş
BEŞİR KEMAL MAHMUT CEVAT
Eczanesi-Sirkeci

Ailelere ve talebelere ilân
Tatil zamanları devamınca 20 Eylül'e kadar
8 Türk lirasıyla 8
BERLITZ' de Her lisan için kurslar
açılmıştır. Hususi derslere
bu müddet için mühim tenzilât
KAYDA BAŞLANILMIŞTIR
İstanbul Ankara
373, İstiklâl caddesi Konya caddesi

BULMACA

Soldan sağa:

1 — Cenubi Amerika devletlerinden biri. 2 — Hindistanın meşhur zenginlerinden biri, dair. 3 — Avutmak. 4 — Arapça büyük. 5 — İnsanların ilk babası, su, nota. 6 — Bir kadın ismi, göz. 7 — Ayakla yürümek, Hristiyanların peygamberi. 8 — Osmanlıların mekteplerinden biri. 9 — Soru edati, memnu.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Tramvayları idare eden, genişliği. 2 — Adalar denizinin yeni ismi, sopa. 3 — Halk, uzunluk. 4 — Bir şeyle fazla alâka - dar olmak. 5 — Masallarda kahraman olan Mahmut isminde birinin ilk ismi, cemi edati. 6 — Şan verme, uyumaktan emrihâzır. 7 — Yapmak, bir şey üzerinde ısrarla durmak. 8 — Nota, asmaktan emrihâzır, bir Ç ilâvesile başımızda olur. 9 — Garbî Afrikada bir cumhuriyet, kırmızı. 10 — Beygir, Almanyada bir nehir, yapmak.

Dünkü Bulmacanın Halli:

Soldan sağa:

1 — Müsabaka. 2 — Uyuma, inanç. 3 — Har, irte. 4 — Trampet. 5 — Amca, leh, si. 6 — Roha, lâf, saç. 7 — Alaşchir. 8 — Eti, Rif. 9 — Kahr, kle. 10 — ala, ülema. 11 — Karamaça, al.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Muhtıra, ak. 2 — Yarma, evlâ. 3 — Müracaat, ar. 4 — Umde, ma, lik. 5 — Say, lâ, azm. 6 — Telâş. 7 — bi, teferrûç. 8 — Ani, lâ. 9 — Kara, sirke. 10 — Ant, sarılma. 11 — Çekiş, feal.

RADYO

Bu Akşamki Program

İSTANBUL

18: Senfonik musiki (plâk), 19: Haberler, 19,15: Muhtelif plâklar veya performansiyon, 20: Halk musikisi, 20,30: Stüdyo orkestraları, 21,30: Son haberler. Saat 22 den sonra Anadolu ajansının gazetelere mahsus havadis servisi verilecektir.

BÜKREŞ

18: Plâk; 19: Konferans; 19,25: Küçük radyo orkestrası; 20,20: Konserin devamı; 21,05: Mozart'ın «Saraydan Kaçırılmış» operası; 23,45: Haberler; 24: Konser nakli.

VARŞOVA

20: Oda musikisi; 20,30: Düo armonik musikisi; 20,50: Hafif musiki; 22: Fitelberg'in idaresinde senfonik konser; 23,15: Dans musikisi; 24: Salon musikisi.

MOSKOVA

19,15: Hafif musiki; 20: Rus musikisi; 20,30: Tatar şarkıları; 21: Çingene şarkıları; 22: Yabancı dillerle neşriyat.

VIYANA

20,30: Viyana şarkıları; 21: Operalardan aşk düetleri; 22: Koro konseri; 23: Haberler; 23,20: Senfoni (Beethoven); 24,40: Opera plâkları.

PRAG

20,20: Eğlenceli musiki; 21,30: Musikiil radyo piyesi; 23,15: Plâk.

20/Haziran/Cumartesi

İSTANBUL

18: Dans musikisi (Plâk); 19: Haberler; 19,15: Muhtelif plâklar; 19,30: Çocuk saati: Hikâyeler; 20: İki Viyolonsel ile Educatif parçaları: Muhiddin Sadık ve Mesut Cemil tarafından; 20,30: Stüdyo orkestraları; 21,30: Son haberler; Saat 22 den sonra Anadolu Ajansının gazetelere mahsus havadis servisi verilecektir.

Hikâye

Bir garip yolcu

Yazan: Suat Derviş

Onlar parlak sırtlı yılanlar gibi kurak toprağın ortasında kıvrıla, kıvrıla gidiyorlardı. Nereye?..

Çopur Mehmet bunu biliyordu ve bildiği için gözlerini sıkıp bu iki maden yolun ilerdeki tünelin karanlığında kaybolan izlerine bakarken kalbi tatlı, tatlı vuruyor - du...

Bu yollar daha buraya yapılırken çopur Mehmet sonsuz bir alâka duymuştu. Ötekiler gibi genç olsaydı, muhakkak yol yapılırken o da çalışacaktı.

Fakat onun yaşı böyle çalışmağa müsait değildi. O, tünelin delişini, köprülerin kuruluşunu yalnız uzaktan seyretmişti ve şimdi her gün köyünden kalkıyor. Tren yoluna geliyor. Yolun kenarında oturup saatlerce orada kalıyordu.

Burada iş yapılırken ona bir iş başı:

— Bu yolların sonu ta Ankaralara, İstanbullara kadar uzanır...

Demişti.

Çopur Mehmet büyük seferberlikte Ankaradan, İstanbula geçmişti. Ve şimdi o yerleri hayal, meyal hatırlıyordu.

O zaman ne kadar zahmetle oraya gitmişlerdi. Halbuki şimdi, camlarından parlak ışıklar saçan vagonlar, bacasından ağızdan yıldızlar savuran lokomotifler rüzgârdan hızlı, tazidan çabuk koşup geçiyorlardı. Ve çopur Mehmede öyle geliyordu ki bir solukta onlar Ankaralara, İstanbullara uzanıyordu.

İstanbul...

Çopur Mehmet bu demir çubuklara baktıkça içinde tatlı bir heyecan duyuyordu.

Onun İstanbul köyünün ta yanına kadar bağlayan bu demir yollarına içten gelen bu meclûbiyetinin bir sebebi vardı.

Bu sebep onun küçük Asiyesi idi. Hâin kız... On altısına gelince: «Ben erkeğe gitmem, kocaya varmayacağım İstanbula gidip kapıda çalışacağım» diye tutturmuştu. Tam bir sene. Sabah akşam ağzından İstanbul ismini bırakmamıştı. Ve nihayet bir gün çıkmasını toplamış ve çıkıp gitmişti.

Çopur Mehmedin Asiye'den başka kimsesi yoktu.

Asiye onun biricigi idi. Biricigi idi ama.. işte hâindi... Fakat bazen de düşündüğü zaman Asiye'ye hak verirdi... Onların izbe damları köyün hangi kulübesine benzerdi. Asiye o evde kadinsız büyümüşü.

Çopur Mehmet karısının üstüne köyün en güzelleriyle bile nikâhlanmak istememişti. Kızını tek başına büyütmişti, sonra onu evlendirmişti. Seferberlikte damadı da kendisi de harbe gitmişlerdi. Fakat çopur yalnız dönmüşü. Bu hak değildi. Gençler yaşamak istedi ama kör kurşun söz dinler mi hiç?...

Kızı bu acıya dayanamadı. Ve Asiye'yi ona daha minimini iken hediye olarak bırakmıştı. Çopur Mehmedin kulübesi pisti, bakımsızdı... Bunun için Asiye her halde bu evi sevmemişti.

Şimdi sekiz senedir, Asiyesiz yaşıyordu. Kız arada bir mektup yazıyordu. Bir kere de para yollamıştı. Köylülerden biri gelmişti. «Zengin kapıda çalışıyor. Çok süsleniyor» diye söylemişlerdi. Mektupları eskiden daha sık yazardı. Sonra onlar sene de bir gelmeğe başlamıştı.

Bir defasında da «hastayım. Para yolla» demişti. İki davara ne hacet vardı. Birini satmıştı. Ona para yollamıştı. Ve sonra da ondan mektup beklemişti. Mektup almamıştı... Uzun zaman haber beklemiş durmuştu. Ve nihayet iki sene sonra yine bir mektup gelmişti. O eski hastalığın lâfı bile yoktu. Çoktan geçirmiş olacaktı... Hâin kız... Hâin kızdı veselâm... Şimdi çopur Mehmet tren yoluna gelip oturduğu zaman içindeki hasreti gideriyor gibi idi. Güneşin altında pırl pırl yanan demiryollarında bakışlarını kaydırırken esrarengiz bir bağla sanki Asiyesine bağlanıyordu.

★

Tren yoluna her gelişinde dizlerini biraz daha dermansız hissediyordu. Sanki bu diz kapakları nerede ise büküleceklerdi. İhtiyar köylü kendi kendisine: «Asiye'yi görmeden ölürsem» diye düşünüyor ve içi titriyordu.

Asiye'yi görmeden ölmek bu çopur Mehmet için ölümlerin en korkuncu idi.

Sekiz sene kalbindeki hasretle yandı ve nihayet günün birinde bunak başı bir karar verdi.

O, Asiye'nin son mektubunu senelerce bir bütün tabakasının içinde saklamıştı.

O mektubu çıkardı. İşte Asiye'nin adresi bu mektupta idi. Onu aldı, evirdi geçirdi. Sonra bahçeye çıktı. Bahçede en iyi armutları ve elmaları toplayıp bir sepete koydu. Biraz yağ biraz da tarhana bir torbanın içine yerleştirdi. Üstüne en iyi esvablarını ayağına en sağlam kunduralarını giydi. Ve trenlerin gelip durduğu istasyona kadar yürüdü. Gelen ilk tren biletsiz girmek isteyece ona:

— Para! dediler..

— Canım ne parası.. her gün bunlar gidip geliyorlar benim için ayrı çıkarmıyor sunuz ya!..

İstasyon memuru onunla alay etti:

— Olmaz be dayı!

Para.. onu hiç düşünmemişti... Cahil kafasile istasyon memurunun gönlünü e derim zannederek çopur Mehmet yerlere sepetlerini bıraktı ve bir ikinci trenin gelip geçeceği saati bekledi. Tren geldi ve geçti onu yine içeri almadılar.

Çopur Mehmedin kalbi isyan hissiyle doldu ve düşündü madem ki bu iki demir çubuğun bir ucu İstanbuldadır. O da demirlerin üstünden yaya olarak yürür. Demiryolunu kaybetmeden doğru İstanbula ulaşır.

Sepetlerini yükledi. Daha yazın başında idiler, havalar iyi gidiyordu. Yanında meyve yağ, ekmeğe yumurta vardı.. yiye yiye bir kaç hafta içinde de İstanbula varamaz mı idi?

Çopur Mehmet hâin Asiye'nin hasretile yola düzeldü..

Amma bu garip yolcu İstanbula ulaşamadı. Çıktığı köyden ancak bir buçuk kilometre ileriye gidebilmişti ki bir tünelin içinde arkasından gelen bir ekspres onu yere devirdi...

Ve korktuğu gibi Asiyesine kavuşamadı dan öldü.

★

İstasyon memuru ve biletçi yaya İstanbula gitmek isteyen bu çalın köylünün hikâyesini birbirlerine anlatıp hâlâ güler dururlar.

İstanbul Millî Emlâk Müdürlüğünden:

Senelik muhammen kira bedeli
Lira

Tophane	: Gümüşhalkalı sokağı 7 numaralı dükkân ve oda	240
Kasımpaşa	: Tersane kapısı sokağı 21, 23, 25 ev ve dükkân	144
Fener	: Molla Hüsrev mektep sokağı 4 sayılı ev.	96
Fener	: Molla Hüsrev Küçük Mustafapaşa caddesi 92 dükkân	120
Fener	: Molla Hüsrev Küçük Mustafapaşa caddesi 94/2 dükkân	96
Koca Mustafapaşa	: Yenimahalle sokağı 32 sayılı kulübe	6
Kuzguncuk	: Bakkal ve İcadiye sokağı 9 sayılı ev.	60
"	: " " " " 68 " dükkân	60
Küçükpazar	: Dökmeciler sokağı 93-95 sayılı dükkân	36

Yukarıda yazılı mallar 23/6/936 Salı günü saat 14 de hiszlarında yazılı muhammen senelik kira bedelleri üzerinden açık arttırma ile ve bedelleri dört müsavi taksitte ve taksitler peşinen tediye edilmek üzere bir sene için kiraya verilecektir. İsteklilerin % de yeci buçuk pey akçelerini vakti muayyeninden evvel yatırmaları. "F.", "3081,"

Güneş bu sabah 4 ü 59 gece tutuldu

Başka yerlerde

(Baştarafı 1 inci sayfada)

du. Saat beşi 58 dakika gece güneş tamamile tutulmuştu, ortalık gece saat yirmide olduğu gibi tamamen karanlık bir hal almıştı. Bu hal tam 93 saniye devam etti. Hava çok bulutlu idi. Onun için burada tetkikata gelmiş olan heyetler tetkiklerini müşkülâtla yaptılar.

İzmirde

İzmir, 19 (Telefonla) — Güneşin âzâmî şekilde ve külli denecek derecede tutulma hâdisesi sabahleyin 6 ya 7 kala vukua gelmiştir.

Güneş tamamen küsufmeden yani 4,5 3 de tutulmaya başlamıştır. Küsuf evvelce bildirilen saatten biraz geç vukua geldiği için havanın kararması 1 - 2 saniye geçmiştir ve küsuf külli tam 82 saniye devam etmiştir.

Küsuf esnasında bundan önce olduğu gibi bu defa da tabanca atma hâdisesi olmamıştır.

Adnan

İzmir, 18 (Hususi) — Şehrimiz tabiiye muallimlerinden 15 kişilik bir grup güneş tutulmasını ilmî bakımdan tetkik için bu akşam Nif dağına tımandılar. Geceyi 1250 metre yüksekte geçireceklerdir. Heyet güneşin tutulmasına ait değişiklikleri fotoğraf ve sinema ile tesbit edecektir. Heyet arasında iki Amerikalı kadın da vardır.

Garbî Anadolunun her yerinde güneşin tutulması şimdiye kadar görülmemiş bir âlaka ile karşılanmıştır. Manisa, Kasaba ve Alaşehirde gruplar dağlara çıkmışlardır.

Bursada

Uluş, 19 (Sureti mahsusada giden arkadaşımızdan) — Gece yarısını tam üç buçuk saat geçiyor, Uludağın tam karşısında Fatin tepenin zirvesindeyiz. Eski ve hayırperver Bursa valisi Fatinin adını taşıyan bu tepede şimdi güneşle kamerin muşakasını tetkike gelen Fatin hocanın karargâhı var. Unutmayın, ki Fatintepenin irtifai tam 2100 metredir. Ve hepinizin ihtimal yataklarınızın incecek battaniye - sini bile fazla gördüğünüz şu anda, burası kutuplara rahmet okutuyor. Kâlin yün sövtrlerimize, yakaları kalkık paltolarımıza rağmen kış günü denize düşmüş gibi tirtir titiyoruz. Ve Fatin Hoca buna rağmen kan ter içinde... Buraya tırmanınca kadar çektiğim sıkıntıları düşününce Fatin Hocanın Fatintepeye çıkabilmesini bir mucize sanacağım geliyor.

İlim aşkı

Fakat ilim aşkının verdiği kuvvet sayesinde Fatin Hoca dağa çıkarken 19 yaşındaki oğlunu bile geride bırakmış.

Bir buçuk saat evvel

Güneşin tutulmasına bir buçuk saat var. Şu anda bütün Bursa ayakta. Şehrin en işlek meydanına konulan bir karatahtada küsufu dağdan görmek isteyenlerin dağcılık klübüne müracaat etmeleri ilân olunmuş. Gidecekleri kolaylık gösterileceğini bildiren bu ilândan sonra, kadınlı erkekli bir çok kimseler klübe baş vurmuşlar. Dağa kadar tırmanan meraklılar arasında Bursa valisi bile var.

Heyecanlı dakikalar

Fatin Hocanın heyecanı dakikalar geçtikçe artıyor:

«Ah, diyor, ne olurdu, hava daha parlak olsaydı, iyi göremeyeceğiz diye ödüm patlıyor. Sonra, maalesef, küsufun resmini alabilmek için vesaitimiz de az. Bakalım muvaffak olabilecek miyiz.»

Bicare üstadın kanlanmış gözlerine bakıp soruyorum:

— Haylice yorulmuşu benzersiniz.

O:

— Ne söylüyorsunuz, diyor. Tam üç geçedir, 3 dakika uyumadım. Ev-

İstanbulda

(Baştarafı 1 inci sayfada)

mıza nakşetmek ve hem de Son Posta okuyucularına bu manzarayı anlatabilmek için matbaada sabaha kadar bekledikten sonra dört kişilik ufak bir kafile halinde saat dördü yirmi gece matbaadan çıktık. Doğu tarafında bulutlar rüzgârın önüne katılmış gidiyorlardı, önceleri semanın berrak olmaması canımızı hayli sıktı.

Sovyet gazeteleri küsufu tesbit için senelerdenberi hazırlık yapan Rus âlimlerinin bulutlardan çok korktuklarını, münasebetsiz serseri bir bulutun bütün ümitleri sıfıra indirebileceğini yazmışlardır.

Bir daha kim bilir ne vakit görülebilecek böyle bir küsuf hâdisesini pisi pisine kaçırmak doğrusu canımızı sıcaaktı. Bir an Uludağ'da karargâh kurmuş olan Fatin hocayı düşündük ve eğer hava orada da bulutlu ise üst kim bilir ne kadar sıkılacaktır, dedik.. ağır ağır Beyazıt kulesine kadar geldik. Yukarı çıktığımız zaman güneş doğmuştu.

Kalın bulutlar kurşuni bir perde halinde onu mütecessis gözlerden saklıyorlardı. Nihayet biraz aralandılar. Saat tam dördü elli dokuz gece evvelâ güneşin üst kısmı kendisini, bulutlardan sıyrıldı.

İçimize biraz soğuk su serpildi, üstte sağ kısmın kararına başladığını gördük ve on dakika geçmeden bulutlar tülleşti ve heyecanla beklediğimiz güneş, bu sefer bulutların altında gözleri yakmadan görünmeğe başladı.. güneşin sağ tarafındaki karartı büyüyor.. biz de pencerelere dayanmış, hâdiseyi kâh durbün ve kâh isli camla takip ediyorduk. Nihayet karartı büyüye büyüye altıya on kala güneşin sol tarafı incecek bir çizgi haline inkılap etti. Külli küsuf hemen hemen olmuştu..

Beyaz binalar morlaşmış, İstanbul üzerine karılgali ve elektrikli havalara mahsus bir renk çökmüştü. Derken horozlar, ortalığı alaca karanlık görünce ikinci bir sabahı müjdelemek ister gibi ötmeye başladılar.

Yeşilköy tarafları daha ziyade siyahlaşmış, Kızkulesi açıklarında deniz mehtaplı gecelerdeki gibi pırıldamaya başlamıştı.

Bu vaziyet çok uzun sürmedi, güneşin fafi ve şeffaf bir bulut tabakası ile örtülmesi bilhassa fotoğrafçının işini kolaylaştırmıştı.

Mat renkli güneşin resmini filmelerini yakmadan çekeceği için memnundu.

Sağdan soldan bir iki tabanca sesi kulağımıza çarptı, halk sokaklara dökülmüş, damlara çıkmıştı.

Altıya on kala güneşin sol tarafındaki ince zerre ortadan kaybolmadı yalnız yerini değiştirdi. Evvelâ güneşin üst tarafına doğru yürüdü ve sonra sağ tarafına yerleşti. Artık küsuf açılıyordu. İstanbulun üzerine çöken mor renkler perde perde dağılıyor, güneş tutulduğu taraftan ağır ağır açılıyordu. Limandaki vapurlar daha vazih görünmeğe başladılar, eflâtunlaşan binalar, beyazlaştı, sokaklardaki donukluk açıldı, ve saat yediye on kala vaziyet tamamile normal bir hal aldı. Ve işte böylece bütün dünyanın merakla takip ettiği küsuf, İstanbul halkına iki meraklı saat yaşattıktan sonra tarihe ve hatıralara mal olup gitti.

Cihad Hikmet

..... velki gece de buram buram kar yağdı. Nerede ise küsufu göremeden donaktık.

Sonra bir de ehemmiyetlice buhran atlattım. Çünkü bu irtifada kalbin üzerinden tam 25 kilo ağırlığında tazyik eksilir. Bu itibarla kalbin içeriden dışarıya doğru tazyiki hayli miktarda artar. Bereket, ki kalplerimiz durmadan

Partinin mühim Kararları

(Baştarafı 1 inci sayfada)

5 — Bu beyannamenin icaplarını parti genel sekreteri olmuş bulunan Dahiliye Vekili takip ve tanzim edecektir.

6 — Yukarıdaki maddeler bütün parti teşkilâtına, vilâyetlere ve umumî müfettişliklere tebliğ olunmuştur.

Başvekil ve

C. H. Partisi genel başkan

vekil

İsmet İnönü

İstanbul 19 (A.A.) — Reiscumhur Atatürk dün öğleden sonra Yeşilköy tayyare meydanına teşrif buyurarak, bir gün evvel hava postası ile gelerek kendilerine misafir olan ve dün gene aynı posta ile avdet eden Başvekil İsmet İnönü, Adliye, Dahiliye ve Bayındırlık Vekillerini teşey etmiş ve tayyare hareketle havalanacağı kadar uçuşu takip buyurmuşlar ve aynı zamanda devlet hava yolları idaresi tarafından Ankara ile İstanbul arasında işletilmeye başlanan yolcu tayyarelerinden birini tetkik etmişlerdir.

Atatürk bundan sonra Floryaya avdet ve geç vakit Türk Dili Tetkik Cemiyeti azasından bazı zevatı kabul buyurmuşlardır.

Vekiller Ankarada

Ankara 18 — Başbakan İsmet İnönü beraberindeki zevatla bugün saat 17,20 de şehrimize avdet etmişler ve tayyare alanında Kamutay başkanı Abdülhalik Renda ile bakanlar, meb'uslar ve bakanlıklar ve ileri gelenleri tarafından karşılanmışlardır.

Başbakanımız tayyare alanından ayrılrken Kamutay başkanı Abdülhalik Renda:

« — Trenle dönecektik. Fakat tayyareyi daha çok rahat bulduğumuz için tayyare ile döndük.»

Ve Ali Çetinkaya da:

« — Gördüğüm mükemmeliyetten dolayı sizi tebrik ederim.»

Demistir. Ali Çetinkaya Başbakanımızın bu iltifatına karşı:

« — Büyük tayyarelerimiz gelince, bir Erzurum seyahati yaparız.» demistir. Başbakanımız buna:

« — Büyüklük gelince, Ağrı dağı üzerinde de böyle dolaşacağız.» diye mukabele etmişlerdir.

Başbakanımız, doğru köşkerlerine gitmiş ve bir müddet istirahatten sonra saat 18 de Parti umumî merkezine gelmiştir. Başbakanımız saat 19 da biten Parti umumî idare heyeti toplantısını müteakip toplanan Bakanlar heyetine reislik etmiştir.

Bakanlar heyeti toplantısından sonra kısa bir içtima yapan parti umumî idare heyetine İç Bakan Şikri Kaya reislik etmiş, böylelikle İç Bakan aynı zamanda parti umumî sekreterliği vazifesini ilk defa olarak görmüştür.

..... alıştıkları havaya.

Şu anda hayatımızın büyük heyecanı içindeyiz. Beni ayakta durduran hâdisenin büyük heyecanından aldığım enerjidir. Küsuf hâdisesi biter bitmez koltuk değnekleri kırılmış bir hasta gibi çökeceğim. Ve sanırım ki bir hafta yataкта kalacağım.

Nihayet saat beşe tam üç kala beklenen büyük hâdiseye başladı. Bir köşesi, üzerine su dökülmüş ateş gibi siyahlaşan güneş tıpkı siyah mürekkep için kırmızı bir papyebuvara benziyordu.

Ortalık tıpkı on binlerce elektrikleri birer birer söndürülen muazzam bir salon gibi gittikçe karardı. Ve nihayet saat tam altıda kâinat yıldızsız bir gece gibi zifiri karanlık içine gömüldü. Sabahın en aydınlık saatinde başlayan bu gece çok uzamadı ve bu sefer az evvelkinin tam tersine güneş üzerini örten simsiyah perdenin altından yavaş yavaş sıyrıldı. Ve saat tam yedide ortalık, ampulleri birer birer yakılan koca bir salon gibi eski aydınlığına, yüreğinde imanı, elinde teleskobu, gerisinde heyetiyle, dağdan dağa koşan Fatin Hoca müradına kavuştu.

Naci SADULLAH

Sovyet Rusyada

Omsk (Savyet Rusya) 19 — Sovyet Rusyada güneşin tam tutulması - na ait bütün rasatlar ilim heyetlerini hoşnut eden bir şekilde yapılmıştı. İlk önce ortalık bulutlu idi fakat çok geçmeden güneş açılmış ve bu nadir semavi

OLUM MANGASI

“Son Posta”nın tefrikanı: 114

Yazan A. R.

Cemil, Nâsır Mebhûtun kaledeki askerlerini silâhsız bırakmış, esir almıştı

Arada sırada telâşla çalınan da - vulun gümbürtüleri arasında, Abdül - bârinin de kalın ve hiddetli bir sesle:

— Hay iki gözleri kör olsun... Muhafızlara ne oldu?.. Hep bir ağızdan bağıryorlar. Fakat meydana çıkmıyorlar... Anlaşıldı. İsyan ettiler. Maksudlarını anlıyorum. Kaleyi yağma edecekler.

Ah şunların elebaşlarını bir ele geçirmem.. o zaman ben, bildirim yapacağımı...

Diye bağırdığı işitiliyordu.

Dakikalar geçtikçe, Cemilin de endişesi artıyordu. O da:

— Karşıda, ateş açanların adedine bakılırsa, demek ki şu anda kaledeki eli silâh tutan, altı kişi kalmıştır. Onlarla nasıl olsa başa çıkabiliriz...Fakat çabuk davranmalıyız. Eğer kovuşlarda hapsettığımız muhafızlar kapıları kır - maya muvaffak olurlarsa, o zaman Nâsır Mebhûtun kalesi bize ebedî bir mezar olur.

Diye düşünüyordu.

Karanlıklar içinde bir gölge belir - mişti. Rizanın:

— Baltalar, hazır.. yâ seydi. Dediği işitilmişti.

Cemil, hemen Rizaya doğru ilerle - mişti.

—Yukarı katın merdivenlerine a - çılan küçük bir kapı olacak. Beni av - luya oradan çıkarmışlardı. Bizi, o ka - pıya götür, Riza.

Demisti, Riza boğuk bir sesle:

— Tamam.. orası, iyi aklınıza geldi. Siz, her şeyi biliyorsunuz. Koşun. Kur - şunlar yanımıza düşmeye başladı.

Diye cevap vermişti.

Bu kapı avlunun karşı cephesinde, ve, Abdülbârinin adamlarının ateş et - tikleri pencerelerin dibinde idi. O - nun için kendilerini göstermemek el - zemdi. Şayet yukarıdan karşıya ateş edenler görececek olurlarsa, tüfeklerin uçlarını derhal aşağıya çevirecekler. Ve hiç şüphesiz ki: Bir yayılım ateşle, iş - lerini bitiriverceklerdi.

Kapının dibine geldikleri zaman, Cemil emir vermişti:

— Hepimiz, birer balta alacağız. Bir anda kapıyı devirmeye çalışacağız.

Eğer bir anda kapıyı kırılmıyacak o - lursak; hepimiz mahvolduk... Hadi bakalım.. silâhları boynunuza takın. Baltaları kavrayın.. hücum..

Cemil, hepsinden evvel kapıya fırlamıştı. İki elile başının üstüne kaldı - rı baltayı, bütün kuvvetile kapıya savuracaktı. Fakat savuramadı. Öy - lece kaldı. Evvelâ, derin bir hayretle:

— Aaaa.. kapı, açık...

Diye bağırdı... Ve sonra; dışlerini sıkarak:

— Oradaki kim?..

Diye homurdandı.

Kapının aralığında, bir hayal kımıldadı. İçeriden iki el uzandı. Tatlı ve bil - lürî bir ses:

hâdis, derin bir zevk ve heyecan içinde takip edilmiştir. Manzara fevkalâde güzeldi. Güneş kürresine kamerin gölgesi, yavaş yavaş yayılıyor ve kürrenin ışıklı kısmı küçülüyor ve damla damla sönu - yordu. Ortalık mor, pembe, yeşil, kurşuni bin bir renk içinde yüzmekte idi. Fakat renkler gittikçe koyulaşıyor ve ortalık kararıyordu. Nihayet tam tutulma hâdisesi vukubuldu ve bu lâhzevi bekleyen fen adamları aletleri ile çalışmaya başladılar. Teleskoplarının başında bulunan bütün ilim adamları hayatlarının en heyecanlı saniyelerini yaşamakta ve sonsuz feza içinde kamerin gölgesi ile örtülen güneşin sırlarını keşfe uğraşıyorlardı. Kısa bir karanlık faslasından sonra ikinci safha başladı. Güneş, taze ve canlı ışıklarını serpererek ortalığa yeniden hayat veriyor ve bütün şaşaa ile doğuyordu. İlim adamları el'an fennî aletlerinin kayıtları üzerinde çalış - maktadırlar.

— Ben im, Cemil.. Meliha... Çabuk içeri girin.

Diye fısıldadı.

Cemil, elindeki baltayı fırlattı, attı. Uzanan elleri yakaladı. Kapıdan içeri daldı. Evvelâ, arkasındakilere:

— Çabuk girin.

Dedi. Ve sonra, Melihaya dönerek:

— Meliha!.. Sen, bir mucize yarat - tın.

Diye ilâve etti.

Daha, bir şeyler söyleyecekti. Fakat Meliha, derhal sözünü kesti:

— Çabuk, bu merdivenden yukarı çıkın. Sağ taraftaki açık kapıdan girin, Ateş edenleri, arkadan bastırabilirsi - niz.

Dedi.

Cemil, bir saniye bile geçirmede. Derhal neferlerden birine emir verdi:

— Oğlum!.. Baltayı at. Duvar dip - lerinden onbaşıya koş. Yanında iki ne - fer alakosun. Ateşe devam etsin. Ö - teki arkadaşları al. Koşa koşa buraya gel.

Nefer, elindeki baltayı atmış; ka - ranlıklar içine fırlamıştı. Cemil de ro - velerini çekmiş; yanında öteki ne - ferlerle Riza olduğu halde, merdiven - lere atılmıştı.

Fakat tam merdivenin üst başına vardığı zaman, çelik gibi iki kol vü - cuna sarılmış:

— Vay alçaklar.. vay hırsızlar... Demek siz, koskoca Nâsır Mebhûtun dairesine girmek cesaretini de göster - diniz, ha... Ah iyi ki, bu kapıyı yok - lamayı aklıma getirdim... İşte nihayet sizi ele geçirdim. Göreceksiniz, sizi şimdi nasıl ölümlerle öldüreceğim.

Diye bağırmişti.

Cemil, şiddetle silkinmiş; fakat ken - disini kavrayan iri vücutlu adamın kol - larından kurtulamamıştı. Eğer bir sa - niye daha geçecek olursa, her şey mah - volacaktı. O zaman elindeki tabancayı bükmüş; o adamın göbeğine daya - mış, parmağını tetiğe basmıştı.

Karanlıklar içinde, acı bir feryat yükselmişti:

— Eyvah.. vuruldum...

Diye bağırın Abdülbâri, sendeliye - rek sırtüstü yere devrilmişti.

Fakat o anda, içerideki silah sesleri kesilmiş; karmakarışık bir takım ses - ler işitilmişti:

— Bu taraftan geliyorlar...

— Arkamızdan bastırdılar.

— Kapıya ateş edin.

— Hayır, kapıyı kapayın.. Arkasına demiri basın.

Kapı kapanırsa, açmak için yeniden bir hayli uğraşılacaktı. Cemil, buna meydan vermeden ileri atılmıştı. İç - ride yanan bir petrol lâmbasının hafif ışığında aralığı görünen kapıya doğru, tek tek ateş etmeye başlamıştı.

Fakat o anda, içeriden de şiddetli bir yayılım ateş açılmış; kurşunların bir kısmı kapıya çarpmış; bir kısmı da Cemilin başının üstünde vızdamıştı.

O anda, merdivenden gürlütülü a - yak sesleri aksetmeye başlamıştı. A - yak seslerini duyan Nâsır Mebhûtun adamları bir saniye duralamışlar; ve:

— Âsiler, buraya geliyorlar.

Diye bağırışmışlardı.

Onların bu telâşını gören Cemilin aklına iyi bir hile gelmiş; Türkçe ola - rak:

— Ahmet çavuş!.. Mehmet onbaşı!.. Bu tarafa gelin. Borazan.. Hücum bo - rusu çal.

Diye, mevhum kuvvetlere emirler vermeye başlamıştı.

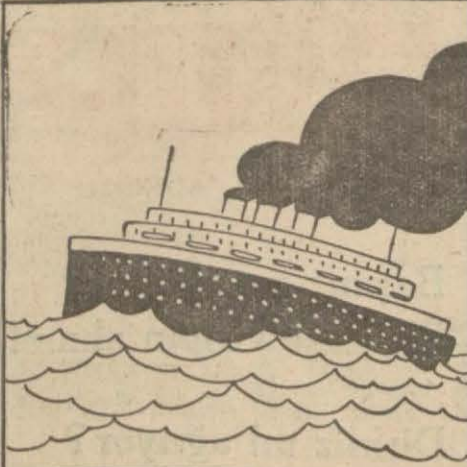
Nâsır Mebhûtun adamlarını, büsbü - tün bir telâş almıştı:

— Askeriye.. Heyye, askeriye... Diye, haykırarak birbirlerine ka - rışmışlardı. Bu sefer Cemil Arapça ola - rak:

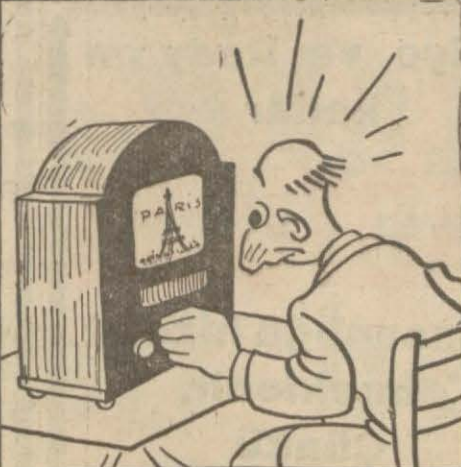
(Arkası var)

2 Saatte İstanbuldan Ankaraya ...

4 Günde İngiltereden Amerikaya gidildiği,

Radyoların mesafe tanımadığı devirde

Bir banyo almak ...

Yahut bir tabak yıkamak için ...

Mangal yakıp su ısıtmaya kalkmak ...

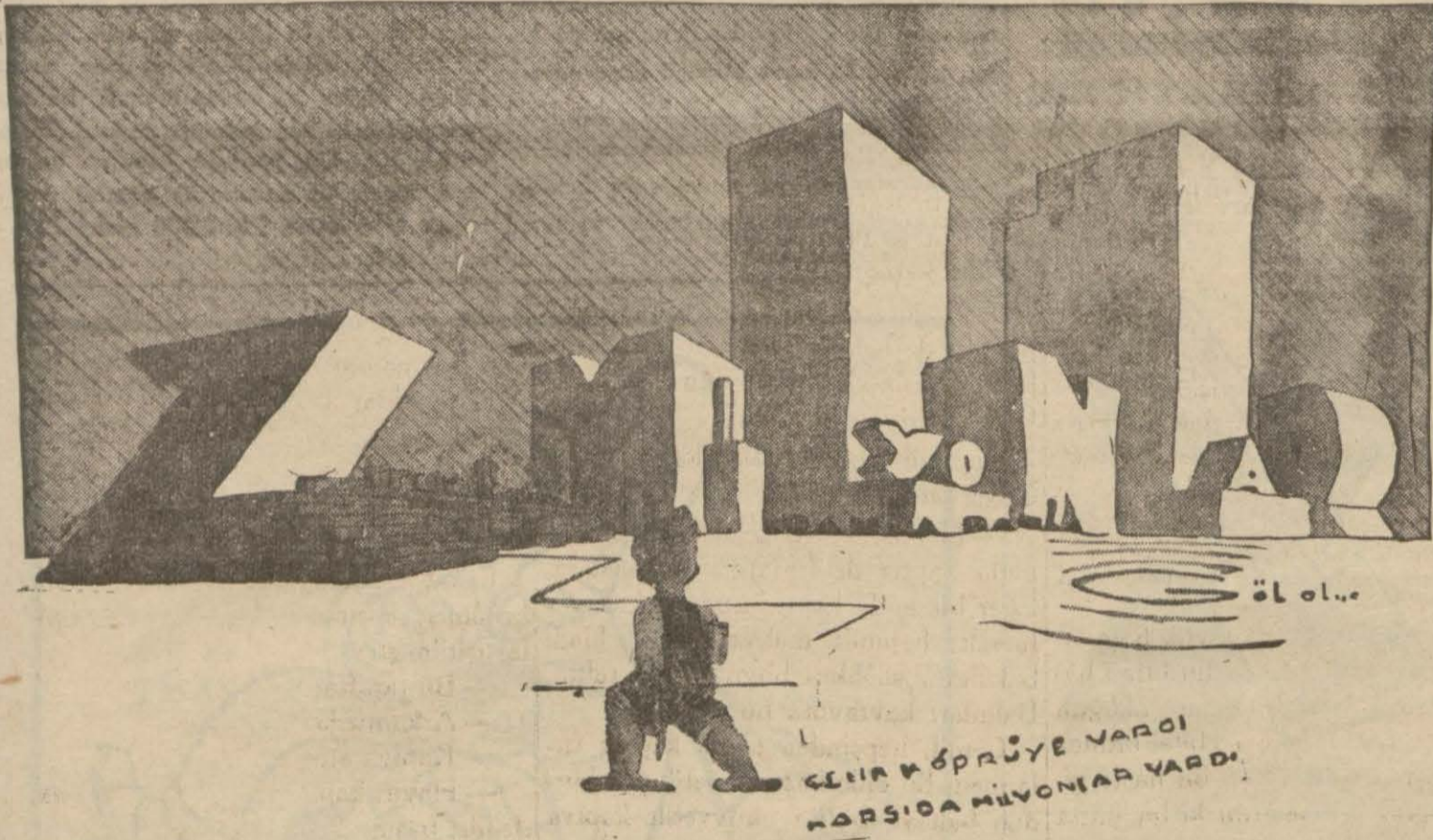
Boşuna yorgunluktur.

SATIE nin SU ISITICI ALETLERİ, Ayda 75 kuruş kira ile...

VEREŞİYE Bu ihtiyaçların en pratik çaresidir.

Kadıköy Vakıflar Direktörlüğü İlanları

Menba suları arasında en kuvvetli radioaktivitesi bulunan Alemdağ Defneli suyu 10/6/936 gününden itibaren suculara verilmeğe başlanmıştır

Müteaddit resmî müessesatı sıhhiye müteahhisi tıbbası tarafından yapılan hikemî, kimyevî ve baktiriyolojik muayenat neticesi tanzim edilen raporlarla sıhhi sularda aranılan bütün evsafi hikemiye haiz olduğu (kolibasil, aneapop, likefyen) mikroplarla her türlü mevaddı kimyeviye ve uzviyeden tamamen âri bulunduğu bildirilen ve emsali arasında en kuvvetli radioaktivitesi bulunan Alemdağ Defneli suyu 19/6/936 günden itibaren ağız, bir tarafı (Evkaf) diğer tarafı (Defneli) ibaresini havi zimbali hususî kurşun mühürle mühürlü otuz litrelik küçük boy damacanalarla iki buçuk litrelik galon şişeler derununda suculara verilmeğe başlanmıştır.

Yukarıda evsafi kimyeviye, hikemiye ve baktiriyolojik hassaları bildirilen ve bilhassa radioaktivitesinin fazlalığı ile mütemayiz olan bu suyun safiyetinden emin olabilmek için şişelerin üzerindeki vakfın hususî kurşun mühür ve zimbasına dikkat etmelerini sayın halkımıza ehemmiyetle tavsiye ederiz. (3230)

En hoş meyva usareleriyle hazırlanmıştır. Hazmî kolaylaştırır. İnkıbazı izale eder.

Kanı temizliyerek vücuda tazelik ve canlılık bahşeder.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
Beyoğlu - İstanbul

İstanbul Tramvay Şirketi

[1936 yılının 15 Hazirandan sonra]

Pazardan başka günlerde gidiş - geliş yaz programı

No.	YOLLAR	İlk kalkış	Aralık	Dakika	Sonkalkış
10	Sisli - Tünel	5.40	5.40 — 7.30	10	23.40
			7.30 — 9.00	6	
			9.00 — 17.30	6	
			17.30 — 19.00	6	
			19.00 — 24.00	10	24.00
11	Şişli - Beyazıt	6.20	6.20 — 9.00	14	23.15
			9.00 — 17.30	21	
			17.30 — 19.00	12	
			19.00 — 24.00	26	24.00
12	Harbiye - Fatih	6.30	6.30 — 7.30	13	24.00
			7.30 — 9.00	7	
			9.00 — 17.30	7	
			17.30 — 19.00	7	
			19.00 — 24.00	13	23.15
12 a	Harbiye - Aksaray	6.40	6.40 — 9.00	17	23.30
			9.00 — 17.30	14	
			17.30 — 19.00	14	
			19.00 — 23.30	28	22.50
15	Taksim - Sirkeci	7.15	7.15 — 9.00	7	19.10
			9.00 — 17.30	7	19.30
16	Maçka - Beyazıt	6.15	6.15 — 7.30	11	23.20
			7.30 — 9.00	8	
			9.00 — 17.30	9	
			17.30 — 19.00	7	
			19.00 — 21.00	15	24.00
16 a	Şişli - Eminönü Depo	6.10	6.10 — 7.30	15	6.55
			7.30 — 9.00	7	
			9.00 — 17.30	13	20.50
			17.30 — 20.50	7	
17	Şişli - Sirkeci	6.25	6.25 — 9.00	8	20.00
			9.00 — 17.30	9	
			17.30 — 20.30	8	20.30
17 a	Mecidiyeköy - Eminönü	6.45	6.45 — 7.30	21	18.45
			7.30 — 9.00	21	
			17.30 — 19.15	21	19.15
19	Kurtuluş - Beyazıt	6.00	6.00 — 7.30	15	23.10
			7.30 — 9.00	8	
			9.00 — 17.30	9	
			17.30 — 19.00	8	
			19.00 — 21.00	15	23.55
19 a	Şişli - Eminönü Depo	6.05	6.05 — 7.30	15	6.43
			7.30 — 9.00	8	
			9.00 — 17.30	13	20.45
			17.30 — 20.45	8	
22	Beşiktaş - Bebek	5.23			
			5.45 — 7.30	15	23.40
			7.30 — 9.00	8	
			9.00 — 17.30	11-12	24.20
			17.30 — 19.00	8	
23	Ortaköy - Aksaray	5.50	5.50 — 7.30	15	20.50
			7.30 — 9.00	10	
			9.00 — 17.30	15	
			17.30 — 19.00	9	21.35
			19.00 — 21.35	15	
34	Beşiktaş - Fatih	6.30	6.30 — 9.00	10	20.40
			9.00 — 17.30	14	
			17.30 — 19.00	9	
			19.00 — 21.20	15	21.20
32	Aksaray - Topkapı	5.25			
			5.40 — 7.30	8	
			7.30 — 9.00	7	23.30
			9.00 — 17.30	11	
			17.30 — 19.00	7	24.00
33	Aksaray - Yedikule	5.30			
			5.45 — 7.30	8	23.35
			7.30 — 9.00	7	
			9.00 — 17.30	11	
			17.30 — 19.00	7	24.05
37	Aksaray Edirne K.	5.25			
			5.45 — 7.30	10	23.25
			7.30 — 9.00	7	
			9.00 — 17.30	10	23.55
			17.30 — 19.00	6	
37	Edirne K. - Aksaray	6.14	17.30 — 19.00	6	
			19.00 — 21.00	15	24.25
			21.00 — 24.25	20	

DERMOJEN

Derisi kuru, çatlak ve gevşek olanlar bir tecrübeden sonra başka bir ilaç veya krem kullanmalarına imkân kalmaz. Çünkü DERMOJEN yalnız krem değil, tam manasile cildin devasıdır. Her nevi egzemalar, yaralar, bereler, çatlaklar, sivileler, ustura yaraları, yanıklarda birebirdir. Mikroplardan, soğuktan, güneşten cildi muhafaza eder, ve deriyi yeni can verir. 40 kuruşa her eczanede bulunur.

İnce ruhlu ve duygulu kibar kadınlar bu çok cazip ve pırlanta (Brillant)

Hasan Tırnak Cilâlarına bayılıyorlar,

Beyaz ve kırmızı 10 ve 20 kuruş
Sedef 40 - 60 kuruş

Hasan deposu : İstanbul - Ankara - Beyoğlu

Karaağaç Müesseseleri Müdürlüğünden:

Mevsimin başlaması hasebile soğuk hava mahzenlerimizin yumurta kısmı da hazırlanmıştır. Şeraiti sıhhiye itibarile benzeri olmyan yumurta mahzenlerimize kabul olunacak yumurtalar mütahassis bir şefin daimî nezareti altında bulunacaktır. Mallar kendi vasıtamızla depolarımıza getirileceği gibi istenildiği anda götürüp yerlerine teslim etmek masrafları tamamen müessesemize aittir. Tarifemiz gayet ucuzdur. Meselâ:

Yukarıda yazılı nakil masrafları da dahil olmak ve Nisan iptidasından Mart nihayetine kadar bir mevsime mahsus bulunmak üzere yumurtanın büyük sandığından 250 ve küçük sandığından 125 kuruş ücret alınmaktadır. Diğer eşya muhafaza ücretleri de aynı ucuzluktadır. Alâkadarlar depolarımızı her zaman gelip görebilirler ve daha ziyade tafsilât almak isteyenlerin soğuk hava mahzenlerimiz Şefliğine (telefon 40607) müracaatları ilân olunur. (3259)

YALNIZ BİR KAÇ GÜN KALDI

Galatada Börekçi fırını sırasında

EKSELSYOR

ELBİSE MAĞAZASININ

Resmî tasfiyesi hasebile yapılmakta olan büyük ve

MECBURİ SATIŞTAN

istifade fırsatını kaçırmayınız.

Hazır ELBİSE, PARDESÜ, PALTO, KADIN MANTOLARI ve her cins kadın, erkek ve çocuk MUŞAMBALARI gayet tenzilatlı fiyatlarla tedarik etmek isteyenlerin hergün

EKSELSYOR mağazasına

Sabah saat 8 den itibaren 19 kadar müracaat etmeleri ilân olunur. Hali tasfiyede Ekselsyor K. Plakas J. Herşkoviçi ve şeriki kolektif Şirketi.

Tasfiye memurları Avukat İ. Ağah Akkan ve Avukat H. Süleyman

BANZOPİRİN kaşeleri HER YERDE 40 KURUŞ
NEFES BORULARINI TEMİZLER. BALGAM SÖKTÜRÜR. ÖKSÜRÜĞÜ HEMEN GİDERİR

Radyo ve Radyom kadar

RADYOLİN

de insanlığa hizmet etmektedir.

Çünkü

RADYOLİN

dişleri, dişler, mideyi, mide vücudü kuvvetlendirir. Sihatli ve kuvvetli insanlar da medeniyete hizmet eder.

Silko

ROMATİZMA
LUMBAGO
SIYATİK
ağrıları TESKİN
ve izale eder.

Her eczanede arayınız

Cild ve zühreviyeye

Hastalıkları mütahassısı

Dr. ÇİPRUT

Beyoğlu, Rus sefarethanesi sırasında Posta

sokağı köşesinde Meymenet apartmanı.

Telefon : 43353

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp

Sahipleri: A. Ekrem, S. Ragıp, H. Lütfa

GRİPİN

Başınız mı ağrıyor?
Bir kaşe Gripin alınız!

Dişiniz mi ağrıyor?
Bir kaşe Gripin alınız!

Kırgınlığınız mı var?
Bir kaşe Gripin alınız!

GRİPİN

Sizi, baş ve diş ağrılarından hemen kurtaran bir halâskârdır

Bu Ufak Yanlış

SİZİ 10 YAŞ

Daha fazla gösterebilir

Şu renk pudra sizi gençleştirir ve cildinizi güzelleştirir, başka renk pudra da, aksine olarak sizi ihtiyarlamış gibi gösterir. Teniniz esmer ise, esmerlere mahsus bir pudra ve meselâ koyu Raşel renginde bir pudra kullanmanız icap ettiği gibi teniniz kumral ise, açık Raşel renginde bir pudra kullanmanız lâzım gelir. Bir pudra intihap etmek için yüzünüzde altı muhtelif rengini tecrübe etmeli ve tesirini görmelidir. Burun ve çenenizi sık sık pudralamak için cilde sabit bir pudra kullanmalısınız. Bir kutu pudra derununa bir kaşık miktarda krem köpüğü ilâve ederek pudranızı kuvvetli ve sabit bir sekile ifrağ edebilirsiniz. Tokalon pudrasında en iyi cins havalandırılmış, pudra ile beraber krem köpüğü matlûp miktarda ve fenni bir surette karıştırılmıştır.

Bu pudra, cild üzerinde ne leke bırakır ne de tabaka halinde görünür. Yalnız bir defa pudralanmakla sekiz saat sabit kalarak şayanı hayret ve sevimli bir ten yaratır. Renk; son zamanlarda icad edilmiş ve hiç bir vakit yanlışlık yapmaya imkân bırakmayan bir makine ile kontrol edilmiştir. Her sabah 5'000.000 kadın Tokalon pudrasını kullanır.

PERTEV DİŞ MACUNU

kullanmıyanın
hali işte
büdür başım!

Beyoğlu Vakıflar Direktörlüğü İlanları

Kiralık Emlâk

Beyoğlu Kuloğlu Ağahamam caddesi 3 - ncü Vakıf hanm 2 - nci daîresi.

" Asmalimesçi Venedik sokak 12 - 22. No. ev.

Galata Kemankeş Helvacı sokak 6 No. 11 ev 8/9 hissesi.

Kasımpaşa Bedrettin mahalle ve sokak 14/1 No. ev iki oda.

" Eyyühüm Ahmetefendi Cami sokak 3/1 baraka.

" Camiikebir Turabibaba sokak 7 No. dükkân.

Boğaziçi Sarıyer Mehmet Kethüda camii altında bir göz kayıkhanesi.

Sütlüce Mahmutağa mahallesinde Karaağaç caddesinde 22 No. ev.

Yukarıda buldukları yerlerle cinsleri yazılı Vakıf mahaller 31/Mayıs/937 sonuna kadar kiraya verilme üzere açık arttırmaya konmuştur. İsteklilerin 30/6/936 günü saat 14-30 da Beyoğlu Vakıflar Direktörlüğü akaret kalemine gelmeleri. (3414)

HİLMİ ZİYA ÜLKEN

Bugünün en mühim eseri:

YİRMİNCİ ASIR

FILOZOFLARI

Bugünkü felsefeye genel bir bakış - İrrasyonalist felsefe: Emile Boutroux, Emile Meyerson - Pragmatizm: W. James, John Dewey, F. S. Schiller - Henri Bergson, Maurice Blondel - XIX uncu asır idealizminin mukavemetleri: Benedetto Groce, J. M. Baldwin, Marburg mektebi ve Cassirer - Simmel, Le Senne - İngilterede yeni realizmin tekâmülü: B. Russel, Alexander, Whitehead'in realist felsefesi, Ruyer - Phénéménologie: Husserl, Max Scheler, Emile Lask, Nicolai Hartmann, Martin Heidegger - Matematik felsefesi: Hilbert - Fizik felsefesi: Ernest Mach, Einstein Amprizm logistik: Wiener Kreis, Schlick, Frank, Hans Reichenbach - İdealist fizikçiler: Eddington, James Jeans - Biyoloji felsefesi - Sosyoloji felsefesi - Materializme

Büyük kt'ada 20 forma ve 24 resimle. Fiyatı 275, cildlisi 300 kuruştur.

KANAAT KİTABEVİ